

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Helena Urpulahti

PORIN FLAMENCO-OPISTON 10-VUOTISJUHLAJULKAISUN
SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Opinnäytetyö

VIESTINNÄN KOULUTUSOHJELMA
Viestintä
2007

PORIN FLAMENCO-OPISTON 10-VUOTISJUHLAJULKAISUN
SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Urpulahti, Helena Hannele
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelma
Liiketalous, matkailu, tietojenkäsittely ja viestintä, Pori
Tiedepuisto 3, 28200 PORI
Puh. (02) 620 3000
Joulukuu 2007
Nurmi-Rantanen Kirsi
UDK: 655.06, 655.26, 655.3.066
Sivumäärä: 37

Asiasanat: sivuntaitto, visuaalinen suunnittelu, historiikki, painotuote, julkaisu, lehti

---

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön aiheena on 10-vuotisjuhlajulkaisun suunnittelu ja toteutus Porin Flamenco-opistolle. Julkaisussa haluttiin kertoa tanssikoulun historia kuvin ja tekstein. Tavoitteena oli kuvallinen, värikäs ja visuaalisia elementtejä sisältävä julkaisu, joka herättää kiinnostusta sekä aikuis- että lapsilukijoissa.

Julkaisun tavoitteena oli myös osoittaa yksittäisen toimijan merkitys tanssi- ja flamencotaiteen kentässä. Julkaisussa haluttiin kertoa Maria Kausen taival flamencon maailmaan sekä kuvailla tanssikoulun vaiheita vuodesta 1996 tähän päivään.

Opinnäytetyö on toiminnallinen ja koostuu 32-sivuisesta Porin Flamenco-opiston juhlajulkaisusta sekä kirjallisesta raportista. Raportissa kuvataan julkaisun tekoprosessia teoreettiseen lähdeaineistoon viitaten.

DESIGNING AND EDITING A PUBLICATION TO PORIN FLAMENCO- OPISTO

Urpulahti, Helena Hannele
Satakunta University of Applied Sciences
Degree program of Media and Communication
Tiedepuisto 3, 28200 PORI
Tel. (02) 620 3000
December 2007
Nurmi-Rantanen Kirsi
UDK: 655.06, 655.26, 655.3.066
Sivumäärä: 37

Asiasanat: Layout, visual design, chronicle, printed publication, publishing, magazine

The topic of this final thesis is designing and editing the 10th anniversary publication for Porin flamenco-opisto. Publication describes the history of dancing school in words and photos. The aim was to design a pictorial, colourful and visually pleasant layout to appeal both adult and child readers.

Publication also shows the meaning of a single organisation in dance and flamenco area. It describes Maria Kause's journey in to the world of flamenco and the history of her dance school from 1996 to present day.

Final thesis includes both the 10th anniversary publication and the project report. Report describes the designing process based on theories in visual design.

SISÄLLYS

T1	JOHDANTO	5
2	TUTKIMUSMENETELMÄN ESITTELY JA SOVELTAMINEN.....	7
2.1	Toiminnallinen opinnäytetyö	7
2.2	Toiminnallisen opinnäytetyön raportointi.....	7
3	TOIMEKSIANTAJANA PORIN FLAMENCO-OPISTO	9
3.1	Taustatietoa toimeksiantajasta	9
4	JULKAISUN TUOTTAMISPROSESSI	10
4.1	Aikataulu	10
4.2	Työnjako	11
5	JULKAISUN SUUNNITTELUPROSESSI.....	11
5.1	Vertailu.....	11
5.2	Julkaisun formaatti ja värit.....	13
5.3	Julkaisun kohderyhmä.....	13
5.4	Julkaisun typografia	14
5.5	Tarjouspyynnöt	16
6	JULKAISUN VALMISTUSPROSESSI.....	17
6.1	Kuvat	17
6.2	Haastattelut.....	19
6.3	Valokuvaus.....	20
7	TAITTAMINEN	23
7.1	Kansikuva.....	27
7.2	Korjaukset	29
7.3	Mainokset julkaisussa	30
8	PAINO	31
8.1	Aineiston toimittaminen kirjapainoon.....	31
8.2	Vedosten tarkistus	31
8.3	Sivujen uudelleenjärjesteleminen.....	32
8.4	Painolupa.....	33
8.5	2. Painos	33
9	YHTEENVETO	34

LÄHDELUETTELO

LIITTEET

1 JOHDANTO

”Kiinnostaisiko Flamenco-opiston 10-vuotislehden tekeminen?”, kysäisi Maria minulta eräänä lumisena talvipäivänä v. 2006 alussa. Kysymyksen esittäjä Maria on Maria Kause, Porin Flamenco-opiston rehtori ja perustaja. Flamenco-opistossa alusta asti tanssineena flamenco-fanina sekä innokkaana viestintäalan opiskelijana lähdin täysin rinnoin projektiin mukaan.

Graafinen suunnittelu, valokuvaus & kuvankäsittely, julkaisujen taitto ja osittain myös kirjoittaminen, ovat opiskelujen lopussa osoittautuneet viestinnän laajasta kentästä omiksi vahvuuksiksini ja kiinnostuksen kohteiksini. Olen opiskeluissani tehnyt hyvin käytännönläheisiä ja konkreettisia töitä. Halusin tehdä myös lopputyökseni toiminnallisen, käsinkosketeltavan ja silmin katseltavan työn. Halusin, että tulokseksi tulee työ joka ei jää lukemattomana pölyttymään kirjaston hyllylle.

En nauti teoreettiseen tutkimusongelmaan pohjaavaan työn kirjoittamisesta. Sain huomata sen tehdessäni kvalitatiivisen sekä kvantitatiivisen tutkimusmenetelmät sisältävää seminaarityötäni. Porin Flamenco-opiston lehden tekeminen tuntui motivoivalta, koska kyseessä olisi työ, jossa saisin todella laittaa osaamiseni koetukselle. Tavoitteenani oli, että projektilla saavutetut tulokset vastaisivat minun ja toimeksiantajan tarpeita.

Tässä kirjallisessa raportissa kuvaan lehden valmistumisprosessia seikkaperäisesti vaihe vaiheelta ja sivu sivulta. Tähän kirjalliseen raporttiin olen oheistanut kuvia ja luonnosmalleja taiton eri vaiheista. Raportti etenee toimeksiantajan esittelystä, työprosessin ja oman toiminnan kriittisen arvioinnin kautta valmiiseen julkaisuun. Kirjallisessa osuudessa mainitut perusasiat ovat hyödynnettävissä hyvin monenkaltaisissa painotöissä.

Opinnäytetyöni tehtävä on graafisen viestintämateriaalin tuottaminen Porin flamenco-opistolle. Graafisen julkaisun suunnittelu ja toteuttaminen on miltei aina melko pitkä projekti. Tämän vuoksi julkaisun tuottamiselle on löydettävä perustelut ja tavoitteet, koska julkaisu pelkästään ei ole itseisarvo. Jo julkaisua suunnitellessa on

oltava selvillä, keitä varten se tehdään ja mihin tarkoitukseen se on tehty. Edellä mainitut seikat määräävät valintoja, joiden yhteenlaskettuna summana syntyy julkaisu. Yleensä julkaisujen ensisijainen tehtävä on tiedon välittäminen, mutta julkaisu on aina myös vahvojen mielikuvien luoja. (Juholin & Loiri 1998, 8-9.)

Painotyötä yritykselle tai yhteisölle tekevän on pidettävä mielessä kuka tai mikä on julkaisun taustalla ja minkälaisen kuvan toimeksiantaja haluaa antaa itsestään julkaisun avulla. Itse olen viettänyt vuosien varrella useita tunteja flamenco-opistolla ja mielestäni on tärkeää selvittää millainen on Porin Flamenco-opisto, millaisia arvoja se edustaa ja kuka on sen takana.

Julkaisun valmistuminen vei aikaa vuoden 2006 tammikuusta joulukuuhun. Raportissa esittelen julkaisun valmistumista ja siihen liittyviä vaiheita kronologisessa järjestyksessä. Työprosessia selventää aikajana lehden valmistumisesta (Kuva 1).

Kuva 1. Aikajana lehden valmistumisprosessista.

2 TUTKIMUSMENETELMÄN ESITTELY JA SOVELTAMINEN

Porin Flamenco-opiston 10-vuotisjuhla-julkaisun suunnittelu ja toteuttaminen on työ, joka vaatii viestinnän ja media-alan taitojen hallitsemista. Se on siis käytännön toteutus, jonka tavoitteena oli saavuttaa julkaisulle asetetut tavoitteet mahdollisimman hyvin. Marian kanssa suunnittelin julkaisun etenemistä. Julkaisua suunniteltaessa ja toteutusvaiheessa sitä muokataan uusien ideoiden ja mielipiteiden mukaan useaan kertaan.

2.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallisen opinnäytetyön lopputuloksena on aina jokin konkreettinen tuote, kuten kirja, ohjeistus, tietopaketti tai tapahtuma. Yhteistä toiminnallisille opinnäytetöille on pyrkimys luoda visuaalisin ja viestinnällisin keinoin toteutettu produkti, josta on tunnistettavissa tavoitellut päämäärät. Opinnäytetyöksi tehdyn tuotteen tulisi erottua muista vastaavanlaisista tuotteista, joten sen tulisi olla yksilöllinen ja persoonallisen näköinen. (Airaksinen & Vilka 2003, 62.)

Yksi osa toiminnallisen opinnäytetyön toteuttamistapaa on kirjallisen selvityksen eli raportin tekeminen. Raportissa käydään läpi keinoja, joita on käytetty konkreettisen tuotoksen saavuttamiseksi. Toiminnallisissa opinnäytetöissä tutkimuksellinen selvitys käsittelee idean tai tuotteen toteutustapaa. Toiminnallisissa opinnäytetöissä ei silti ole välttämätöntä käyttää tutkimuksellista menetelmää, eikä myöskään analysoida kerättyä aineistoa yhtä tarkasti ja järjestelmällisesti kuin tutkimuksellisissa opinnäytetöissä. Edellä mainittu koskee kuitenkin vain laadullisella tutkimuksella kerättyä aineistoa. (Airaksinen & Vilka 2003, 51-58.)

2.2 Toiminnallisen opinnäytetyön raportointi

Toiminnallisen opinnäytetyön kirjallisesta raporttiosuudesta selviää kaikki, mitä, miksi ja miten on tehty. Siitä selviää myös millainen työprosessi on ollut ja millaisiin tuloksiin tai johtopäätöksiin on tultu ja miten opinnäytetyössä ollaan onnistuttu.

Raportti kertoo lukijalle opinnäytetyön tekijän ammatillisesta kasvusta ja osaamisesta. (Airaksinen & Vilka 2003, 65.)

Opinnäytetyöni raportissa selvitetään toimintatutkimuksen tavoin toteutetun julkaisun eri työvaiheita. Tässä opinnäytetyössä sykli koostuu suunnitteluvaiheesta sovitusta asioista ja niiden toteuttamisesta käytännössä sekä tehtyjen työvaiheiden reflektoinnista tämän kirjallisen raportin muodossa.

3 TOIMEKSIANTAJANA PORIN FLAMENCO-OPISTO

3.1 Taustatietoa toimeksiantajasta

Porin Flamenco-opisto on flamencotanssin opetukseen erikoistunut vuonna 1996 perustettu tanssikoulu. Koulun antaa korkeatasoista, tavoitteellista ja monipuolista tanssitaiteen opetusta kaikenikäisille lapsille ja aikuisille. Koulu hyväksyttiin taiteen perusopetuksen antajaksi Porin kaupunginhallituksen päätöksellä 14.5.2007.

Tanssikoulun voi aloittaa jo vauvana osallistumalla flamencomuskariin yhdessä äidin tai isän kanssa. Satuflamencoaa pääsevät tanssimaan 5-7-vuotiaat. Lasten flamenco-tunnit alkavat 8-vuotiaana. Aikuisille on omat alkeis- ja jatkoryhmät sekä Señoras+50-ryhmä. Pyörätuolikaan ei ole tanssin esteenä. Syksyllä 2006 koulu piti kurssin Kankaanpään kuntoutuskeskuksessa pyörätuolipotilaille. Latinobic-tunnit tarjoavat vauhdikasta menoa kunnan kohotukseen latinorytmien parissa. Koulu järjestää vuosittain joul- ja kevätnäytökset, joihin kaikki esiintymisestä kiinnostuneet voivat osallistua.

Koulun johtajana toimii Maria Kause. Hän opettaa lasten ja nuorten ryhmiä sekä Ballet Flamenco de Pori -ryhmää. María Soriano vastaa aikuisten ja liikuntarajoitteisten ryhmistä sekä latinobic-tunneista. Helena Urpulahti opettaa satuflamencoaa, ja Minna Jantunen on flamencomuskarin opettaja. Syyskaudella 2007 uutena opettajana on Emmi Kankaanpää Nuorten jatko1-ryhmälle.

Porin flamenco-opisto henkilöityy yhteen persoonaan, koulun perustajaan Maria Kauseen.

4 JULKAISUN TUOTTAMISPROSESSI

Porin Flamenco-opiston juhla-julkaisun suunnittelua varten ei suurta työryhmää ollut käytettävissä. Lehden suunnitteluun oli käytettävissä kahden ihmisen taidot ja tiedot. Minun roolini oli työstää lehteä viestinnän opiskelijana ja pitkäaikaisena flamenco-harrastajana sekä Maria Kausen osuus taas toimia Flamenco-opiston rehtorin asemassa sekä toimeksiantajana. Toro (1999, 66-77) ohjeistaa toimeksiannon toteuttamiseksi työryhmän perustamista. Tämän ryhmän avulla suunnittelu aloitetaan ensin sisällön hahmottelemisella, pitäen mielessä painotuotteen laajuus ja värisyys. Julkaisuun tulevaa materiaalia varten laaditaan aikataulu ja tehdään työnjako.

4.1 Aikataulu

Realististen määräaikojen asettamiseksi julkaisussa tarvittavat työvaiheet on tunnettava todella hyvin. Aikataulussa on otettava huomioon juhlapyhät ja lomat ja esimerkiksi haastatteluihin ja niiden tarkistamiseen kuluva aika on selvitettävä. (Lori&Juholin 1999, 157.)

Työn laajuuden ja vaativuuden mukaan on määriteltävä aika sen suunnittelua varten. Jos suunnitteluosuudelle on varattu liian vähän aikaa, sen tekijälle ei jää riittävästi aikaa erilaisten ratkaisujen etsimiseen ja suunnittelijan on tehtävä ratkaisut nopeasti, jolloin lopputulos kärsii. (Toro 1999, 62.)

10-vuotisjuhla-julkaisun valmistumisajankohdaksi Maria oli määritellyt marraskuun alun, jolloin lehteä ehdittäisiin vielä ennen syyskauden loppua myydä tunneilla sekä joulujuhlissa.

Flamenco-opiston 10-vuotisjuhla-julkaisun oli aikaa helmikuusta marraskuuhun, eli kymmenen kuukautta. Aikaa oli paljon, mutta tekijät eivät voineet päätyönsä ohella käyttää koko aikaa lehden suunnitteluun.

Painotyön valmistumisaikataulu on kannattavaa laskea toivotusta valmistumispäivästä taaksepäin. Jokaiselle työvaiheelle on laskettava tarvittava määrä työpäiviä. Tämän jälkeen painotyön valmistumispäivästä lasketaan taaksepäin, koska jokaisen työvaiheen olisi oltava valmiina. (Toro 1999, 60.)

4.2 Työnjako

Toron mukaan (1999, 60) osa julkaisussa tarvittavista työvaiheista voidaan tehdä samanaikaisesti, jolloin kaikkia työhön kuluvia päiviä ei voida laskea peräkkäin. Näin ei oikeastaan ollut tämän julkaisun kohdalla, koska työryhmään kuului vain kaksi henkilöä. Lehden valmistaminen oli suurimmaksi osaksi minun työni. tehtäviini kuuluivat taitto, kuvankäsittely, osa skannauksista, valokuvaus, painoon, valmistelu ja toimitus sekä Marian haastattelun kirjoittaminen.

Marian tehtäväksi jäi suunnitteleminen, vanhojen kuvien etsiminen arkistosta, lehtiotsikoiden valitseminen ja Tietoa flamencosta-artikkelin kirjoittaminen. Onneksi Marialla oli itsellään taitoja ja mahdollisuus digitoida arkistosta löytyneitä paperikuvia skannaamalla niitä tiedostoiksi tasoskannerilla. Muut työvaiheet tulivat yhteisesti toteutettavaksi kuten esimerkiksi lehden korjausten ja muutosten tekeminen.

5 JULKAISUN SUUNNITTELUPROSESSI

5.1 Vertailu

Painotyön suunnitteluprosessi alkaa aina toimeksiannosta, jossa painotuotetta koskevat tavoitteet ja mielikuvat määritellään mahdollisimman tarkasti. (Juholin & Loiri 1998, 156.)

Ajatus flamencolehden tekemisestä sai kehittyä ajatuksissani vuoden 2006 tammi-kuun loppuun asti. Helmikuun puolella välissä aloitimme Marian kanssa lehden suunnittelun etsimällä muiden flamencoyhdistysten ja koulujen historiasta ja menneisyydestä kertovia teoksia. Maria tiesi etukäteen, että ainakin Turun ja Oulun flamen-

coyhdistyksillä oli historiaansa dokumentoituna. Marialla oli Turun flamencoyhdistyksen jäsenlehti Jaleo 1/2006 ja meidän oli heti mahdollista arvioida ja tutkia Turun ja Oulun flamencoyhdistyksiä tekemät tiiviit kertomukset yhdistyksiensä historias-
ta.

Turun flamencoyhdistyksen historiaa luimme 1/2006 Jaleo-lehden artikkelista ”15-vuotias Turun Flamenco ry”. Artikkelissa oli aukeaman verran kerätty kuvia ja lisätty niihin pienet tekstit siitä missä tilaisuudessa kuvat oli otettu. Lehdessä oli myös juttu ”Yhdistyksen ’konkarit’ muistelevat”. Oulun Flamenco ry:n nettisivuilla oli linkki ”Historia”, jonne oli koottu tiivistetysti flamencoyhdistyksen historia. Sivulla oli myös linkki ”Kymmenen ensimmäistä vuotta”, jossa esitettiin faktatietoa, kuten kou-
lun oppilasmääriä ja tapahtumia oli kerätty lyhyesti ranskalaisin viivoin vuosittain allekkain.

Emme löytäneet yhtäkään julkaisua, josta olisimme voineet ottaa täysin mallia. Näiden ja muiden esimerkkien avulla pystyimme kuitenkin hahmottamaan, mitä lehdessä voisi olla ja millaista lehteä emme ainakaan halunneet tehdä. Lehteä suunnitellesani minulla oli mielessä, ettei siihen tulisi paljon tekstejä, kuten Turun flamencoyhdistyksen lehdessä. Halusin, että lehdestä tulisi graafisesti kaunis, runsaasti kuvitettu julkaisu. Kävi ilmi, että Mariankin mielessä oli ajatus lehdestä, joka olisi runsaasti kuvitettu ja jossa olisi vain vähän selventävää tekstiä kuvien tukena ja pienenä lisäinformaation antajana.

Varmaa oli, että lehteen tulisi Porin Flamenco-opiston historiaa ja osio jossa esitteläisiin kaikki keväällä 2006 opiskelleet oppilaat ja ryhmät, koska ihmisläheisyys ja havainnollisuus lisäävät Mykkäsen (1998, 105) mukaan julkaisun kiinnostavuutta. Lukijan elämänpiiristä poimitut esimerkit ja samankaltaisten ihmisten kokemukset tarjoavat samaistumisen mahdollisuuksia. Suurimman osan lehdestä tulisivat viemään sivut, joissa esitellään vuoden 2006 oppilaat ja ryhmät. Lisäksi suunnittelimme lehteen jotain juttua Mariasta ja jonkinlainen tiivistetty tietopaketti flamencosta voisi olla paikallaan.

5.2 Julkaisun formaatti ja värit

Julkaisun formaatti ja värit tulee päättää jo suunnitteluvaiheessa. Suunnittelijan pitää tietää minkä kokoinen ja muotoinen julkaisusta tulee, jotta alustavat hahmotelmat on mahdollista tehdä. Julkaisun koko ja muoto vaikuttavat oleellisesti ulkomuodon lisäksi paino- ja suunnittelukustannuksiin. Suunnitteluvaiheessa olisi siis hyvä päättää taiton koko, sivumäärä ja onko julkaisu pysty vai vaakasuuntainen. (Keränen, Lamberg & Penttinen 2003, 76.)

Maaliskuussa pohdimme lehden kokoa ja materiaalia. Molemmilla oli ajatus, että lehti olisi standardin A4-kokoinen, tai mahdollisimman paljon A4-kokoa vastaava. A4-koko on myös helppo arkistoida sekä postittaa. Mykkäsen mukaan (1998, 56) A4 on yleisesti suosittu asiakaslehdiksi tarkoitettujen lehtien koko. Julkaisun kokoon toki vaikuttavat sisältö, käytännöllisyys lukijan kannalta ja budjetti. Sivumääräksi Maria ehdotti 24-sivuista julkaisua.

5.3 Julkaisun kohderyhmä

Juhlajulkaisun lukijat koostuisivat lähinnä tanssinharrastajista, jotka flamenco harrastavat opistolla, heidän vanhemmistaan ja muuten flamenco-opiston toiminnasta kiinnostuneista ihmisistä. Kohderyhmään kuuluisi niin nykyisiä kuin entisiäkin harrastajia, lapsia ja aikuisia. Tärkeää olisi että historiikista löytyisi jokaiselle jotakin. Historiaosuuden lisäksi mukaan otettiin jokaisesta nykyisestä tanssiryhmästä kertova osuus, koska jokaiselle julkaisun ostajalle olisi merkitystä, jos omat tai tuttujen kasvot löytyisivät lehden sivuilta.

Julkaisuun on valittava kohderyhmän kannalta vain kaikkein tärkeimmät ja oleellimmat asiat, yhdessä julkaisussa ei voi ja ei kannata kertoa kaikkea yrityksestä tai yhteisöstä. Tarkoituksena on kertoa asiakkaille tai sidosryhmille heitä koskevia ja kiinnostavia asioita. Suurin haaste julkaisua tehtäessä on saada lukijan mielenkiinto

vangittua ulkoasuun vaikuttavilla tekijöillä tai parilla ensimmäisellä sanalla. (Ikävalko 1995, 206-208.)

5.4 Julkaisun typografia

Yhtenäisen ulkoasun perusta on typografia. Kirjapainotaidon kehityksen myötä kaikenlaisten julkaisujen ulkoasu monipuolistui ja typografia-sanaa on alettu käyttämään koko julkaisun ulkoasun muodosta ja säännöistä. Alun perin typografialla tarkoitettiin vain kirjanmerkkien suunnittelua ja muoto-oppia. Typografia ilmentää julkaisussa sen taustalla toimivan yhteisön identiteettiä. Typografinen tunnistettavuus näkyy esimerkiksi yhteisön logossa, liikemerkissä, henkilöstölehdessä, tiedotteissa, ja Internet-sivuissa. (Huovila 2006, 19.)

Halusin julkaisun typografisessa suunnittelussa ensimmäiseksi ottaa huomioon kirjaintyyliä, vaikka julkaisun pääpaino tulisi olemaan sen kuvallisessa annissa. Maria näytti minulle joitakin lehtiä ja niissä olevia kirjaintyyppisiä, jonka tyyliä voisin käyttää, mutta pääasiassa minulla oli vapaat kädet valita kirjaintyyliä mieleni mukaan. Niiden valinta ei ollut mikään aivan helppo tehtävä.

Fontit eli kirjaintyyli tai kirjasimet jaetaan karkeasti kahteen päätyyppiin: päättelliseen antiikvaan ja päätteettömään groteskiin. Antiikvan käyttöä suositaan pidemmissä teksteissä, koska antiikvateksti on lukuisissa eri yhteyksissä havaittu pitkässä tekstissä helppolukuisemmaksi kuin groteski. Antiikvojen vaakasuorat pääteviivat ohjaavat silmää ja monirivisessä tekstissä ja rivillä on näin helpompi pysyä. Groteskilla kirjoitettu sopii lyhyisiin yksittäisiin sanoihin kuten otsikkoihin, jotka on helppo hahmottaa yhdellä vilkaisulla. (Itkonen 2003, 62-63.)

Tarkastelin koulun Font Folion fonttivalikoimaa, eikä niistä mikään tuntunut oikealta korostus- tai otsikko-fontilta. Muistin fontin Bermuda LP standard dotted, (Kuva 2 ja Liite 2), johon törmäsin tehdessäni taittoharjoitukseksi suunnitteleeni flamenco-opiston kevät-

Kuva 2. Anfangi C on kirjoitettu fontilla Bermuda LP standard dotted

näytöksen käsiohjelmaa (Liite 2). Edellä mainitun Bermuda-fontin flamencoon sopiva pilkullinen, ”pallokangasmainen” ominaisuus tulee esiin vasta suuressa fonttikoossa.

Leipätekstin fontiksi halusin valita päätteellisen antiikvan, mutta en halunnut valita jo paljon kulutettua Garamondia tai sanomalehdille suunniteltua Timesia. Päädyin Minion Pro-fonttiin, joka on mielestäni väljä, siro ja tasapainoinen. enkä ole nähnyt kyseistä fonttia käytettävän niin useasti kuin aikaisemmin mainitsemiani anktiikvoja.

Julkaisun typografia voidaan Lyytikäisen ja Riikosen mukaan (1995, 33) ratkaista etenkin vähäisellä määrällä eri kirjaintyypejä. Onnistuneiden typografisten ratkaisujen taustalla on kuitenkin aina oltava riittävä kontrasti. Halusimme käyttää Flamencolehdessä leikekirjamaista tyyliä, jossa otsikkoja eri lehdistä olisi leikely julkaisun sivuille. Jo tässä vaiheessa kävi selväksi, että julkaisusta tulisi hyvin kirjava, vaikka valittuja kirjaintyyplejä olisi sivuilla hyvin vähän. Kirjavuutta ja sekavuutta julkaisuun toisivat lehdistä leikelyjen otsikoissa esiintyvä muut kirjaintyyliä sekä hyvin eritasoiset kuvat ja täyteen objekteja ahdetut sivut.

Tekstissä oli useita lainauksia lehdistä ja ne piti erottaa muusta tekstistä. En halunnut käyttää lainauksiin kursivoitua leikkausta Minion Pro:sta, joka oli leipätekstifontti. Fontin Medium Italic Caption –leikkaus ei näyttänyt mielestäni hyvältä leipätekstissä käyttämäni Minion Pron rinnalla. Ehkä kontrastia ei ollut riittävästi. Selasin uudelleen oppilaitoksemme fonttivalikoimaa ja joukosta erottui fontti Avenir LT STD. Valitsin Avenir-fontin leikkauksista mielestäni sopivimman, joka oli 95 Black Oblique. Marian mielestä tämä fontti oli hyvä paikassaan.

Julkaisun teksti muodostuu osioista, joita ovat esimerkiksi otsikot, ingressit, kuvatekstit, väliotsikot, lainaukset ja leipäteksti. Samantasoisilla tekstin osilla tulee kautta julkaisun olla samanarvoinen typografinen ilme, jotta lukija erottaa onko kyseessä esimerkiksi leipäteksti tai lainaus. (Lyytikäinen & Riikonen 1998, 33.)

Itkosen (2003, 69) mukaan tavallisesti painotuotteiden leipätekstinä käytetyn tekstin pistekoko on 9-12 pistettä. Sitä suuremmat koot kuuluvat otsikkokäyttöön ja pie-

nemmän taas usein ovat vaikealukuisia. Leipätekstin kooksi valitsin aluksi koon 12, jotta se olisi myös lapsilukijoille selkeä, mutta Marian katsoessa ladottua tekstiä se tuntui hänestä hieman liian suurelta, joten kokoa pienennettiin pistekokoon 11.

5.5 Tarjouspyynnöt

Kirjapainoa valittaessa tarjouspyyntöjä kannattaa lähettää useisiin eri painotaloihin. Tarjouspyyntö sisältää kaikki painoon vaikuttavat tekijät. Niitä ovat yrityksen tai yhteisön nimi, julkaisun nimi, formaatti sekä tekniset tiedot kuten värit, paperi, kuvien määrä ja painosmäärä. Tarjouspyynnössä on myös hyvä mainita tiedot aineiston toimitustavasta ja aikataulusta. (Mykkänen 1998, 162-164.)

Koskisen mukaan (2001, 56) tarjousmenettely painotuotteen kohdalla on kaksivaiheinen: suunnitteluvaiheessa kysytään kirjapainosta alustavaa tarjousta. Kun suunnitelma on valmis painettavaksi, kirjapainoa pyydetään vielä tarkentamaan tarjous. Alustavan tarjouspyynnön olisi hyvä sisältää mahdollisimman tarkasti kaikki painotuotteen hintaan vaikuttavat tekijät. Kun alkuvaiheessa saadaan hintataso tietoon, voidaan varmistua onko taloudellisesti mahdollisesti toteuttaa suunniteltua julkaisua.

Heinäkuun lopussa lähetin sähköpostitse alustavia tarjouspyyntöjä eri painoihin (Liite 1). Vastauksia sain painoista sähköpostitse ja puhelimitse. Vastauksissa hinta oli ilmoitettu joko koko painosmäärän mukaan tai yhden lehden painohintana. Joissakin arvonlisävero oli mukana ja toisissa taas ei. Kävi selväksi, että näin pienen painosmääräisen lehden painaminen tulisi suhteellisesti melko kalliiksi, riippumatta tehtäisiinkö se joko offset- tai digitaalipainolla.

Marian mielestä oli outoa, että näin pienen julkaisun tuottaminen olisi niin kallista. Maria toivoi, että lähettäisin vielä lisää tarjouspyyntöjä, kunhan painamisesta tulisi hieman edullisempaa. Hänen mielestään voisin lähettää tarjouksia jopa sellaisiin painotaloihin, jotka eivät sijaitsisi Porissa. Lähetin tarjoukset ja aloin odottelemaan vastauksia painoista ja suunnittelemaan lehden kantta sekä korjailemaan lehden historiaosuuden teksteistä löytyneitä kirjoitusvirheitä.

6 JULKAISUN VALMISTUSPROSESSI

6.1 Kuvat

Nykyaikana elämme kuvien maailmassa, kuvia tulee vastaan koko ajan ja ne ohiteetaan nopeasti ilman sen suurempia ajatuksia. Vaikuttavat kuvat kehottavat lukijaa pysähtymään ja ovat siten poikkeavia. Millaiset kuvat sitten kiinnittävät lukijan huomion? Suurikokoiset kuvat nappaavat huomiomme helpommin kuin pienet. Henkilöä esittävillä kuvilla on korkeampi huomioarvo kuin tuotekuvilla, koska ihmisen huomio kiinnittyy ihmishahmoon. Tummasävyiset kuvat saavat aikaan dramaattisemman vaikutelman ja siksi ne ovat kiinnostavampia kuin vaaleat ja värilliset kuvat koetaan mustavalkoisia kiinnostavammiksi. Taiton kannalta kiinnostavaa on poikkeaminen normaalisäännöistä ja yleisistä käytännöistä. (Koskinen 2001, 82.)

Yhteisöjulkaisuissa käytetään paljon henkilökuvia, tämä antaa käsiteltävälle aiheelle kasvot. Kun kuvassa on henkilö, lukija ymmärtää, että kuvassa oleva henkilö liittyy aiheeseen ja tietää asiasta jotakin. Jos henkilöt kuvataan juttuun liittyvässä ympäristössä, tukevat kuvat jutun aihepiiriä. (Ikävalko 1995, 97.)

Loiri ja Juholin (1998, 53) kertovat, että kuva voi olla julkaisussa informatiivinen tai dekoratiivinen. Informatiivinen kuva tuo tekstin lisäksi jotain uutta tai tekstiä täydentävää tietoa kun taas dekoratiivinen kuva tuo julkaisulle ilmettä ja luo julkaisulle ilmettä ja tunnelmaa. Hyvä julkaisun kuvitus on samanaikaisesti molempia, se välittää viestin, jäsentää ja rikastuttaa ulkoasua. Kuva voi myös dokumentoida eli näyttää toteen tekstin kertomaa asiaa. (Loiri & Juholin 1998, 53.)

Historiaosuuden kuvitus mukaan lukien valitsimme yhdessä Marian kanssa lehteen tulevat kuvat noin 1000 kuvan joukosta. Kaikki historiaosuuksien kuvat olivat Marian arkistoissa vanhoina paperikuvina tai koneella digitaalisessa muodossa. Vuoden 2006 ryhmistä kertovien sivujen kuvat ottaisin itse. Maria oli valinnut joitakin kuvia arkistostaan ja skannanut Flamenco-opistoa käsittelevien artikkelien otsikoita.

Kuvien laatu oli hyvin vaihteleva sekä paperikuvissa että sähköisissä kuvissa. Valmiiksi digitaalisessa muodossa olleista kuvista osa oli otettu nykyaikaisilla digitaalikameroilla ja osa taas otettu ensimmäisillä heikkolaatuisilla digitaalikameroilla tai kännykkäkameroilla.

Kuva 3. Käsittelemätön skannattu paperikuva.

Kuva 4. Sama kuva käsittelyjen jälkeen.

Pari kuvaa oli skannattu lehtileikkeistä, osa kuvista oli jopa videonauhalla napattuja frameja eli yksittäisiä ruutuja. Tavallisia paperisia kuvia oli tallessa 10 x 15 cm kokoisia, joista löytyi hyvä- ja huonolaatuisia. Joukossa oli myös heikkolaatuisempia toimistopaperille tulostettuja kuvia sekä muutama rakeinen polaroid kuva. Miltei kaikki kuvat kävivät läpi useita erilaisia kuvankäsittelykertoja. Osasta kuvia sai käsittelyjen avulla selkeästi näkyviin mitä tai ketä ne esittivät (Kuvat 3 ja 4)

Muutamia kuvia olisi ollut mielenkiintoista nähdä julkaisussa, mutta heikkolaatuisuutensa takia niitä ei voitu käyttää. Maria muisti hyvin missä tilanteessa kyseiset kuvat oli otettu, vaikka niistä hädin tuskin näki, mitä ne esittivät. Yritin käsitellä kuvia kaikkien taitojeni mukaan, mutta millään kuvankäsittelyohjelmienkaan konsteilla ei niistä saanut silmin nähtävää eikä julkaisuun sopivaa painettavaa kuvaa.

Kuvia tai kuviin verrattavia objekteja julkaisussa on 210 kappaletta. Kaikki julkaisun kuvat ovat poikkeuksellisesti RGB muodossa, vaikka painotuotteen värimaailma tulee yleensä olla CMYK muodossa. Julkaisua painettaessa kuvien tarvitsee olla CMYK-muodossa. Riittävän suuren resoluution lisäksi julkaisuun tulevat kuvat pitää

muistaa muuttaa CMYK-muotoisiksi, eli niihin on tehtävä värierottelu kuvankäsittelyohjelmalla. Painotuotteeseen tulevat kuvat eivät voi olla RGB-muodossa, jona ne automaattisesti tallentuvat digitaalikameran muistiin. RGB-määrytykset on tarkoitettu digitaalisia näyttöjä ja tietokoneen tulostimia varten. (Toikkanen 2003, 42; Koskinen 2001, 102.)

Julkaisuun tulevat kuvat olivat heikkoresoluutioisia eli tekniseltä tasoltaan paperille pikselimäisesti tulostuvia. Yleensä painotuotteen kuvien resoluutio tulee olla 300 pistettä tuumalle ja tässä julkaisussa osassa kuvista resoluutio saattoi toivotussa koossa olla vain n. 30 pistettä tuumalle. Kuvien heikon resoluution takia perinteisen offsetpainon sijaan valittiin julkaisulle digitaalinen painotulostus, se oli myös näin pienessä painosmäärässä edullisempi.

6.2 Haastattelut

Elokuun alussa pidin taukoa taittamisesta ja lähdimme Marian kanssa suunnittelemaan ”flamencon historiaa” -osuutta ja Marian haastatteluosuutta. 15. Elokuuta 2006 eli seuraavalla viikolla haastattelin Mariaa, miten hän oli aloittanut flamencon.

Haastattelu on toimittajan keskeisimpiä tietonhankintatapoja. Haastattelun etu on siinä, että sillä saadaan ajanmukaista tietoa tehokkaasti, suoraan asiantuntijalta. Muilla tavoilla tallennettu tieto ei välttämättä ole ajan tasalla ja siksi tällainen kelpaa lähinnä taustatiedoksi. Haastattelu voidaan tehdä joko henkilökohtaisesti, puhelimitse tai kirjallisesti, kirjeitse, faksin avulla tai hyödyntämällä Internetin mahdollisuuksia. (Huovila 1998, 54.)

Käytin henkilökohtaista haastattelua, johon pyysin tarkennuksia sähköpostitse. Haastattelutilanteeseen en ottanut mukaan mitään nauhoitusvälinettä, joka olisi ollut kyllä hyvä apuväline haastattelua purkaessa. Purin haastattelun auki, hätäisiä muistiinpanojani tulkiten ja muistiini luottaen. Kirjoitin aluksi kaiken muistamani ylös, jonka jälkeen karsin tekstiä ja kirjoitin sen puhtaaksi. Vielä sen jälkeenkin kun Maria oli tehnyt korjauksia ja lyhennellyt tekstiä huomasimme sen olevan melko pitkä. Päätimme että haastatteluosuus muokattaisiin kysymys- ja vastaustyyliin. Lukijalla olisi

siis mahdollisuus lukea koko haastattelu tai vain mielensä mukaan joitakin kysymyksiä ja vastauksia.

Maria oli etsinyt arkistoistaan haastatteluosuutta varten vanhoja kuvia joista yhdessä valitsimme sopivimmat ja hauskimmat kuvat. Lehteen taitettuna Marian haastatteluosuus vei yli kolme sivua. Mariasta kertovalle jutulle olimme varanneet tilaa vain juuri kolmen sivun verran ja ylitys johtui suuresta määrästä tekstiä ja monista kuvia. Tiivistimme vielä tekstiä, vaihdoimme sekä pienensimme kuvia ja lopulta saimme Marian haastatteluosuuden mahtumaan nipin napin kolmeen sivuun.

Sivu, joka kertoisi vuoden 2006 menneistä ja tulevista tapahtumista, oli vielä tekemättä. Aloimme kiireen vilkkaa suunnitella sivua. Maria oli aikaisemmin kirjoittanut pienen tekstinpätjän, josta muokkasimme tekstiosuuden ja valitsimme siihen sopivat kuvat. Marialle tuli idea, että lehdessä voisi olla ”Tekijän Sana” -osuus. Kirjoitin lyhyen tekstin lehdentekoprosessista, joka kuitenkin ei mahtunut sille varattuun tilaan. Tiivistimme tekstiä ja saimme sen sopivaan mittaan. Taitoin Marian haastattelusivut, Tekijän Sana -kulmauksen ja vuoden 2006 tapahtumista kertovan sivun pikavauhtia. Näiden osuuksien valmistuttua pääsisimme nopeasti oikoluku- ja korjausvaiheeseen.

Maria kirjoitti ”Flamencon historiaa ja tyylejä” -osuuden, sivusta tuli tekstillinen tietopaketti. Taitoin sen ja osuus mahtui onneksi juuri ja juuri yhdelle sivulle. Maria katsoi taiton ja teki muutamia korjauksia. Maria myös ehdotti myös 2003 joulujuhlissa otettua kuvaa sivulle taustaksi ”vesileimatyyliin” ja se tuntui minusta lehteen hie- man erilaiselta ja se toi vaihtelua taittoon, vaikka tiesin että taustalle laitettu kuva heikentää tekstin luettavuutta. Sivun alareunaan laitoimme tietolaatikon. Laatikko sisälsi infon mistä muista lähteistä flamencotietoutta on saatavilla.

6.3 Valokuvaus

Kuvaaja tekee valokuvaustilanteessa monia kuvan lopulliseen sanomaan vaikuttavia valintoja. Kuvauspaikka, kuvakulma ja laukaisuhetki ovat vain kolme esimerkkiä valinnoista. Kuvauspaikan valitseminen on tärkeä päätös, sillä miljöö voi kertoa ko-

konaisen tarinan kuvassa olevista ihmisistä. Kuvaajan on havainnoitava ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia ja sommitteluelementtejä, jotka tukevat visuaalista kerrota. (Forsgård 2004, 26, 48.) Kuvauspaikkana toimi Porin Flamenco-opiston tanssisali. Ennen kuvausten alkamista pohdin miten jokaisen ryhmän kuvat eroaisivat toisistaan, etteivät kaikki kuvat näyttäisi samasta kohtaa otetuilta tylsiltä ryhmäkuvilta.

Riippumatta kohteesta, mitä kuvaaja tallentaa, on hänen oltava kykenevä näkemään sisään kuva-aiheeseen. Kuvaajan on osattava eritellä näkemäänsä ja valita juuri ne osat, jotka tukevat kohteen tallentumista kiinnostavalla tavalla. Sommittelun tehtävänä on pitää visuaalisessa pääosassa kuvan ensisijainen kohde. Kuvasta tulee selvittää yhdellä silmäyksellä, mitä se esittää tai mikä on sen pääkohde. (Forsgård 2004, 61-70.)

Huhtikuun alussa menin Flamenco-opiston tunneille valokuvaamaan jokaisen ryhmän ja kuvasin ryhmien opetustuntia. Ryhmiä oli yhteensä viisitoista, kaksi musiikkileikkikouluryhmää, vauvamuskari ja flamencomuskari, Otsolan kansalaisopiston kanssa yhteistyössä kaksi satuflamencon alkeisryhmää, satuflamencon jatkoryhmät, lastenryhmä, Nuorten Jatko1, 2, 3 ja 4, Aikuisten Jatko 1 ja 2, Señoras ja Latinobic ryhmät. Maria kuvasi satuflamencon jatkoryhmät, joissa itse olin opettajana. Kameraana käytin Lumix Panasonic DMC-LX1 kameraa, jossa on omat hyvät ja huonot puolensa. Olin tutustunut kameraan vasta vähän, osasin käyttää sitä teknisesti ja aikaisemmin kameralla ottamani kuvat olivat melko hyviä. Suurin syy miksi valitsin kameran oli se, että sillä pystyi ottamaan laajakuvan. Kameran linssi toimii laajakulmana niin, että suurikin ryhmä oli mahdollista saada pienessä tilassa samaan kuvaan.

Hietala (2005, 58-59) kertoo artikkelissaan, että LX1 ottaa raw-, tiff- ja jpeg-kuvia. Kameran erikoisuus on se että, videoleikkeitä (Quick Time Motion jpeg) sekä tietenkin kuvia saa talteen myös 16:9-kuvasuhteella. Kuvat ovat teräviä, mutta laajakulmakuvissa näkyy kuitenkin pieni määrä zoomeille tyypillistä tynnyrivääristymää. LX1 Kamerassa värihajonta reunoilla on melko hyvin hallinnassa, ja reunojen tummeneminen on sekin hyvin vähäistä. Kohina alkaa näkyä kuvissa jo ISO 200 -arvolla, ja herkimmillä ISO 400 -asetuksella se on voimakasta. Lehteä taittaessani huomasi todella, että kameran kuvista tulee hyvin rakeisia (Kuva 5).

Kuva 5. Esimerkki kuvassa näkyvistä kameran tuottamista häiritsevistä rakeista.

Kopioin kuvat Satakunnan ammattikorkeakoulussa CD:lle. Tein heti kaikista CD:eistä tuplakopion, joista toisen kappaleen annoin Marialle. Suurin osa toisen latinobic-ryhmän kuvista ei ollutkaan kopioitunut CD:lle. Menin saman ryhmän seuraavalle tunnille kuvaamaan. Kopioin kuvat oppilaitoksemme koneelle vahingossa työpöydälle, tunnin alkaessa jouduin pakkosammuttamaan koneen ja pikaisesti poistumaan luokasta. Seuraavan kerran avatessani konetta ei kuvia ollut enää koneella. Jouduin vielä kolmannenkin kerran kuvaamaan saman latinobic-ryhmän tunnin, mutta sillä kertaa varmistin, että kuvat varmasti menevät talteen CD:lle, ennen kuin olin poistanut niitä muistikortilta.

Huhtikuun lopulla SAMK:ssa opintojaksojen kontaktitunnit vähenivät ja aikaa flamenco-opiston lehdelle jäi enemmän. Katsoimme Marian kanssa ryhmistä tunneilla otettuja kuvia ja valitsimme ryhmäkuvista parhaimmat.

7 TAITTAMINEN

Toimituksellisen leipätekstin ja visuaalisten tekijöiden yhteen saattaminen on taittoa eli toisin sanoen sommittelua lehden sivulle. Tärkeitä taitossa on tiedon välittäminen lukijalle mahdollisimman tehokkaasti ja miellyttävästi. Lopullisen painotuotteen olisi hyvä informatiivisuuden lisäksi olla mielenkiintoinen ja helposti luettava. (Loiri & Juholin 1998, 70.)

Taittoa suunniteltaessa tulee aluksi kartoittaa kaikki aineisto, jota taitossa tullaan käyttämään. Tällöin mietitään sekä kuvien että tekstin määrä ja mielellään valitaan hie- man ylimääräistä, koska aina on mahdollista karsia aineistoa. (Loiri & Juholin 1998, 77.)

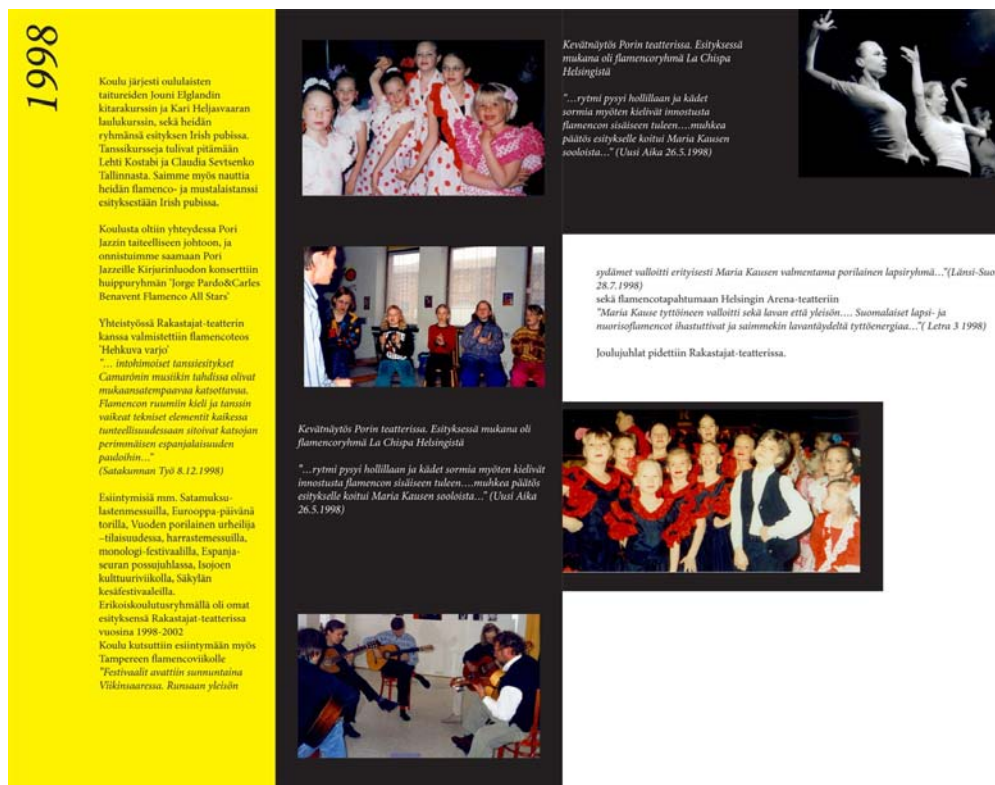
Maaliskuussa aloin Satakunnan ammattikorkeakoulun koneella InDesign 2.0 -ohjelmalla hahmottelemaan vuosien 1996-1998 ulkoasua. Tein vuosien 1996-1998 sivuista muutamia kolme erityylistä taittoehdotusta Marialle (Kuvat 5, 6 ja 7). Katsoimme taittoehdotuksia yhdessä ja päädyimme niistä yhteen, jota aloimme kutsua laatikkotyyliseksi. Valitsimme lehden pääväreiksi flamencolle tyypilliset värit mustan, punaisen ja valkoisen.

Kuva 5. ”Laatikkotyylä”.

Kuva 6. ”Värikäs tyyli”.

Kuva 6. "Kirjaintyyli".

Tein lehteä päivittäin oppituntien jälkeen. Minun oli valittava taitto-ohjelmaksi oppilaitoksemme Indesign 2.0, koska ei Flamenco-opistolla, eikä itselläniäkään ollut välineitä eikä ohjelmistoja lehden kunnolliseen taittamiseen. Pientä päänvaivaa tuotti kuitenkin se, että olin käynyt kaikki taittokurssit PageMaker-ohjelmistoa käyttäen. Onneksi minulla oli aikaa rauhassa kokeilla ja virheiden kautta oppia uuden ohjelman käyttöä sivuja suunnitellessani.

Toukokuussa alkoi todellinen lehden taittaminen, Satakunnan ammattikorkeakoulussa kontaktitunnit loppuivat ja myös jokailtaiset flamencotunnit olivat ohitse. Niiden tilalle kuitenkin tuli kokopäiväiset kesätyöt Porin kaupungin IT-palveluiden Helpdeskissä. Taitoin lehteä aina iltapäivisin ja iltaisin SAMK:ssa ja työpaikallani sain tulostaa värillisiä versioita taitetuista sivuista. Kokoonnuimme kevään lopulta alkaen noin kerran viikossa lehden taiton eri vaiheissa.

Suunnittelimme, että jokaiselle koulun historiavuodelle olisi tilaa aina yksi sivu tai enintään yksi aukeama. Monista taittamistani sivuista Marialla oli muutostoiveita, yleensä Maria toivoi kuvien olevan suuremman kokoisia. Sain, etteivät kaikki ku-

vat silloin mahtuisi julkaisuun, jos jokainen kuva olisi vähintään sivun neljäsosan kokoinen ja sivuille pitäisi vielä mahtua tekstiäkin. Maria ehdotti joidenkin kuvien laittamista osittain päällekkäin, jos se vain olisi mahdollista. Kokeilin tätä ehdotusta ja joissakin kuvissa se toimikin hyvin.

Maria toivoi myös muutosta sivun reunassa olevaan vuosiluvun paikkaan. Vuosiluku toimi ikään kuin otsikkona jokaisella sivulla. Marian mielestä lukijalle olisi selkeämpää jos jokainen vuosiluku eli otsikko olisi sivun yläreunassa ja mielellään vasemmalla. Muutin osan sivuista näin ja ratkaisu toimi hyvin, muutetut sivut olivat nyt selkeitä ja otsikko loogisessa paikassa.

Otsikon pitää olla tarpeeksi suuri, lihavoitu tai tumma, jotta se muodostaa muun tekstin kanssa kontrastin. Liian pienet otsikot näyttävät merkityksettömiltä. Otsikon sijoittelu ja muoto vaikuttaa koko julkaisun ilmeeseen. Luonnollinen paikka otsikolle on sivun vasemmassa ylä laidassa, koska olemme tottuneet lukemaan vasemmalta oikealle. (Lyytikäinen & Riikonen 1998, 35.)

Kesäkuussa lehden taittaminen jatkui. Huomasimme, että opiston viimeisimmistä vuosista kertovat osuudet oli todella hankalaa mahduttaa vain aukeaman kokoiseen tilaan. Teimme ratkaisun, että jotkin vuodet saisivat viedä enemmän tilaa, koska osa alkuaikojen vuosista kertovista osuuksista vei tilaa vain yhden sivun verran. Tietoa lehden tekstiosuuksiin ei tarvinnut ulkopuolelta etsiä, vaan kyselin Marialta ja kaimoimme mm. vanhat lehtijutut, kalenterit sekä valokuvat esiin ja muistelimme mitä mahtoi tapahtua minäkin vuonna. Aina kun jonkun sivun kanssa taitto ei edennyt, siirryin seuraavaan ja palasin myöhemmin kesken jääneeseen sivuun.

Heinäkuussa lehden historiaosuudet alkoivat olla melkein valmiita. Pelkästään historiaosuuksiin oli kulunut lehdestä 18 sivua, eli yhdeksän aukeamaa. Kävi selväksi, että lehdestä tulisi pidempi kuin 24 sivua. Enää olisi jäljellä kuusi sivua eli kolme aukeamaa, joista etu- ja takakansi veisivät yhden aukeaman eli kaksi sivua.

Halusin aloittaa aivan uuden osuuden taittamisen. Vuonna 2006 opistossa opiskelleiden oppilaiden ryhmistä kertovia sivuja en ollut tehnyt vielä yhtään. Tätä osuutta voisin heti työstää ongelmitta, koska InDesign käyttö oli jo tullut niin tutuksi, että

ohjelma ei enää temppuillut käsissäni vaan toimi oppimallani tavalla. Huomasin heti alkuvaiheessa, että lehden ryhmien osuudesta tulisi visuaalisesti täysin erilainen historiaosuuteen verrattuna. Ryhmistä otetut kuvat olivat kirkuvan värikkäitä ja täynnä pieniä yksityiskohtia. Päätin olla suuremmin välittämättä tästä eroavuudesta ja tyytyä siihen, että lehdessä olisi kaksi visuaalisesti erilaista osuutta. Seuraavaksi mittasin kuvien avulla kuinka paljon tilaa Marian kanssa sopimani järjestys veisi tilaa.

Juholinin ja Loirin mukaan (1998, 49) tärkeä osuus painotuotteen suunnittelussa on sen laajuuden mittaaminen. Se on myös yksi kustannusarviolle perusta. Kun materiaali on kasassa, voidaan laskea sen vaatima tila. Käsikirjoituksen laajuus voidaan mitata laskemalla keskipituisella rivillä oleva lyöntimäärä ja kertomalla se rivimäärällä. Vuoden 2006 ryhmistä kertovassa osuudessa ei ollut tekstejä juurikaan otsikkoja lukuun ottamatta. Mittaamisella tarkoitan, että laitoin kaikkien ryhmien ryhmäkuvat julkaisuun ja katsoin kuinka paljon tilaa ne tulisivat viemään. Sovimme, että muskariryhmät laitettaisiin omalle sivulle, kuten myös satuflamencon alkeis- ja jatkoryhmätkin. Kaksi muskariryhmää mahtui ongelmitta omalle sivulleen. Neljä satuflamencoryhmän kuvaa ei tulisi mahtumaan yhdelle sivulle, jos ryhmäkuvat olisivat suhteessa muiden ryhmien kuviin yhtä suuret. Satuflamenco ryhmistä kertoville osuuksille oli siis varattava varattava kaksi sivua. Tein ratkaisun niin, että satuflamencon alkeisryhmät saivat oman sivun kuten jatkoryhmätkin.

Kävi selväksi, että sopivasti yhdelle sivulle mahtui siis kaksi ryhmäkuvaa sekä muutama tilannekuva näiden ryhmien tunneilta. Viimeiselle ryhmäosuuden sivulle sain mahdutettua kolme ryhmää. Ryhmien osuuksiin siis kului seitsemän sivua, kolme ja puoli aukeamaa, jo nyt siis oli lehden sivumäärä (24 sivua) ylitetty ja vielä puuttui osuudet tietoa flamencosta, Marian haastattelu ja etu- sekä takakansi. Jatkoisin ryhmien osuuden taittamista ja sain sen alustavasti kuntoon, jossa näin kokonaisuuden. Joutuisin muuttamaan vielä tätä osuutta, koska en ollut täysin tyytyväinen sivun ulkoasuun.

7.1 Kansikuva

Yhteisölehden lukija tekee lukupäätöksensä julkaisun kannen perusteella. Kannen kuvitus on siis hyvin tärkeä osa julkaisun suunnittelua. Kanteen kannattaa nostaa julkaisun parhaita paloja ja julkaisun kannen kuvan ilmaisukieleen tulee kiinnittää huomiota. (Ikävalko 1995, 141.)

Tärkeimmät viestit, jotka voisivat selkeimmin vaikuttaa lukijaan, valitaan kanteen. Kansikuva on ominaisuus, jolla erotutaan muista samankaltaisista lehdistä ja saadaan lukijan mielenkiinto kohdennettua juuri tähän julkaisuun. (Ikävalko 1995, 206-208.)

Ideoimme lehden kansikuvaa. Marialla ehdotuksia kannen ulkoasuun oli monia, kuten tyyllitelty kitara, kauniilla väreillä maalattu flamencoaiheinen kuva. Hän esitti että kuva voisi olla täysin mielikuvituksenkin tuotetta. Mikään Marian ehdottamista ideoista ei heti tuonut mieleeni yhtään yliverstaista ja hyvää ideaa kannen kuvittamiseksi. Siirsin ideaa lehden kansikuvasta muhimaan ajatuksiini taka-alalle ja jatkoin vielä kesken olevien osuuksien taittamista. Toivoin, että saisin idean jostakin vanhasta kuvasta, tai aivojeni alitajuisesti työstävän jotakin ajatusta kansikuvaksi.

Ajatuksissani lehden kanteen sopisi parhaiten flamencotanssija, koska juuri flamencotanssiin opiston opetus on keskittynyt. Tutkin ryhmistä ottamiani kuvia, jos niistä löytyisi jokin sopiva. Halusin, että kansi olisi näyttävä ja niin innostava, että pelkän kannen perusteella olisi mahdollista innostua ostamaan lehti. Piirtelin flamencotanssijoita erilaisissa tanssiasennoissa, kunnes kannen kuvaksi alkoi muodostua tanssija jolla kädet olivat ylhäällä näyttäen kymmenen sormeaa kymmenvuotisen taipaleen merkiksi.

Kuva muotoutui edelleen ja idea kymmenestä sormesta jäi pois, mutta tanssijan asento pysyi samankaltaisena. Tanssijan hame valtasi etualan kannen kuvasta ja kasvot katsoivat yläosaan asetettuun flamenco-opiston liikemerkkiin. Ikävalko (1995, 130) mainitsee, että julkaisun kannessa logolle tai liikemerkillä on hyvä varata tila ja kohta, jossa se saa suuren huomioarvon. Logon tehtävänä on erottaa julkaisu muiden

yrittysten julkaisuista. Hameen pallojen laitoin suurenemaan etualaa kohti ja sijoitin niihin flamencolle tyypillisiä välineitä, kuten huivin, kastanjetit, kengät ja viuhkan jne (Kuva 8).

Näytin Marialle ehdotusta ja hänen mielestään idea oli hyvä, mutta piirtämäni tanssijan kädet eivät näyttäneet luonnollisilta piirroksessa. Maria ehdotti, että ottaisin hänestä kuvan kanteen ja muokkaisin sitä Photoshopilla piirretyn näköiseksi. Idea kuulosti mielestäni hyvältä ja sovimme syyskuun alkuun päivän, jolloin Maria laittaisi pallopuvun ja hiukset nutturalle, jotta voisin ottaa samantyyllisen kuvan. Maria myös ehdotti, että hameen palloista voisi välineiden sijaan näkyä iloisia

Kuva 8. Kannen luonnos.

Kuva 9. Esimerkki iloisesta lapsen kasvosta kanteen.

Kuva 10. Toinen iloinen lapsikasvo lehden kanteen.

flamencoharrastajien kasvoja. Iloisia kuvia lapsista löytyi paljon ryhmien tunneilta ottamistani kuvista (Kuvat 9 ja 10). Niistä minun oli helppo valita sopivimmat kasvot, koska olin juuri selannut ja tutkinut kuvat ryhmien osuuksista kertovia sivuja varten.

Syyskuun ensimmäisinä päivinä otimme Mariasta kuvia erilaisissa tanssiasennoissa kannen kuvaa varten. Katsoimme kuvat heti Flamenco-opiston tietokoneella ja valitsimme parhaiten onnistuneista kuvista parikin erilaista tanssiasentokuvaa (Kuvat 11 ja 12).

Kuva 11. Marian kuvaus kanteen.

Kuva 12. Vaihtoehtoinen asento.

7.2 Korjaukset

Tekstiä korjatessani olin taas uuden ongelman edessä. Satakunnan ammattikorkeakoulun tietokoneille oli päivitetty kaikille koneille InDesign CS2, joka oli käytöltään hieman erilainen kuin vanha 2.0-versio. Tämän päivityksen myötä tuli myös yhteensopivuusongelmia. Uusi InDesign CS2 oli nimennyt fontit eri tavalla kuin vanhassa ID2.0:ssa ne olivat olleet. Kaikki samat fontit olivat kesästä asti käyttämälläni koneella, siitä huolimatta ohjelma ilmoitti edelleen puuttuvista fonteista. Kävin läpi ongelmaa taiton opettajani kanssa ja yritimme kertoa ohjelmalle, että tämä fontti on jo käytössä ja saatavilla. Ohjelma ei kuitenkaan suostunut hyväksymään tekemääm-

me muutosta, ja opettaja sanoi, ettei ilmoitus luultavasti haittaa taittoa tai painokuntoon saattamista. Päätin siis olla välittämättä ohjelman valituksista ja tallentaa uudet versiot aivan erinimiseksi, jotta vanhalla InDesign CS 2.0:lla tehdyt olisivat vielä tallella.

Syyskuussa tulostin oppilaitoksemme A3-tulostimella lehden oikeaan kokoonsa, leikkasin leikkurilla leikkuuvarat pois ja kokosin lehden käsin teipillä ja nitojalla. Vihdoin käsin kosketeltava todellinen lehti oli valmis. Nyt oli mahdollista tarkastella lehteä kokonaisuutena ja varasimme hieman pidemmän ajan korjauksia ja muutosten tekemistä varten. Laitoimme lehteen aina korjattavaan kohtaan keltaisen muistilapun johon kirjoitimme korjaukset, jotta ne olisivat taittovaiheessa helposti löydettävissä. Viikolla tein korjauksia, tulostin korjatut sivut ja tarkastimme ne uudelleen läpi seuraavassa tapaamisessamme. Tätä jatkoimme niin kauan kunnes olimme molemmat tyytyväisiä tulokseen.

7.3 Mainokset julkaisussa

Lokakuussa selvisi sivujen lopullinen järjestys julkaisussa. Takakanteen Maria ehdotti mainos-/ilmoitustilaa, johon olisi mahdollista myydä tukijoillemme. Mainoksen hinta ei tietenkään näin pienilevikkisessä erikoisjulkaisussa voisi olla kovinkaan korkea, joten päätimme, jos sponsori haluaa tukea enemmän niin saa silloin myös suuremman alan takasivusta. Suunnittelimme jakavamme takasivun neljään osaan (Kuva 13.) Jos sponsori haluaisi ostaa vain yhden neljäsosan mainostilasta, tulisi sen hinnaksi 50 euroa, kun taas koko takasivun kokoinen mainos olisi 200 euroa.

Takakannen mainostilan hinnoittelu:	
Yksi osa	50€
Kaksi osaa	100€
Kaksi osaa	100€
Koko takakansi	200€

Kuva 13. Takakannen mainostilan hinnoittelua selventävä kuvio.

Lokakuu alkoi olla loppuillaan ja marraskuussa lehden tulisi olla valmis, jotta sitä ehdittäisiin myymään vielä ennen syyslukukauden päättymistä. Viimeisiä korjauksia tehdessä aikaa lehden valmistumisajankohtaan eli marraskuuhun oli niin vähän, että hylkäsimme ajatuksen takakannen mainostilasta. Maria toivoi takakanteen tilaerunolle ja koulun omille terveisille koulun oppilaille, vanhemmille ja tukijoille.

8 PAINO

Lehden taitto oli jo niin valmiina, että ensimmäinen koevedos painosta oli mahdollista ottaa. Painotaloksi tarjousten perusteella valikoitui Kirjapaino – Porin Offset Oy. Yksittäisen lehden pelkäksi painokustannukseksi tuli viisi euroa kappaleelta. Painokustannukset muodostuivat materiaalista ja työstä. Materiaalit eli paperit, joille julkaisu painettiin, olivat melko edullisia. Pääosa kuluista koostui työstä, jonka kirjapainon työntekijöille koitui painotyön valmistuksesta.

8.1 Aineiston toimittaminen kirjapainoon

Julkaisun aineisto on hyvä toimittaa kirjapainoon henkilökohtaisesti ohjeineen ja vielä selvittää työhön liittyvät yksityiskohdat. Vedos- ja painovaiheen aikataulu sekä tilaus ja toimitusvahvistus on mahdollista pyytää laajojen töiden kohdalla. (Lyytikäinen & Riikonen 1998, 111.)

Vein aineiston Kirjapainoon henkilökohtaisesti, PDF-tiedostona, joka oli tallennettuna muistitikulle.

8.2 Vedosten tarkistus

Koevedos lehdestä oli valmis päivän kuluttua aineiston toimittamisesta kirjapainoon. Heti julkaisun saatuani käteen huomasin sen sivujen olevan väärässä järjestyksessä. Kävi ilmi ettei painotalon PDF-ohjelma, joka järjestee sivut painoon, osannut järjestellä koulun InDesignilla tuotettua PDF-tiedostoa oikein. Sivujen väärästä järjes-

tyksestä huolimatta jatkoimme julkaisun sivujen tarkistamista Marian kanssa ja löysimme vielä joitakin korjausta vaativia kohtia.

Jotta julkaisu olisi tulostunut kirjapainosta oikein, minulla oli kolme vaihtoehtoa: ostaa suurempi (kahden gigatavun) muistikortti johon kaikki lehden kuvatiedostot sekä Indesign tiedosto mahtuisivat, järjesteltävä lehden sivut Adobe Illustratorilla tai sitten tehdä järjestely käsin. Illustratoria ei koulun koneilla ollut ja sen ostaminen olisi tullut mahdottoman kalliiksi, eikä minulla ollut saatavilla suurempaa muistikorttia.

8.3 Sivujen uudelleenjärjesteleminen

Koska aikaa oli vain ilta, sivujen järjesteleminen käsin oli minulle sopivin vaihtoehto. Jouduin siis SAMK:n koneella käsin muuttamaan koko tiedoston niin että keski-aukeama on näytöllä alimmaisena. Minun oli muodostettava loput sivuparit alusta loppuun niin että ne oli mahdollista lataa tulostuksen jälkeen sisäkkäin. Tällöin lopullisessa PDF- tiedoston sivuparit olivat: 32 & 1, 2 & 31, 30 & 3 näin jatkuen aukeamaan saakka eli sivupariin 16 & 17.

Järjestelyn suoritin niin, että valitsin kaikki yksittäisen sivun objektit ja yhdistin ne yhdeksi isoksi ryhmäksi. Siirsin tämän valtaisan ryhmän kuvia ja tekstejä sen sivun viereen, jossa sen lopullinen sijoituspaikka olisi. Näin jatkoin kunnes kaikki sivut olivat tyhjiä ja saatoin vain siirtää sivun vierestä ryhmän sille tarkoitettuun paikkaan. Lopuksi purin kaikkien sivujen ryhmät, joitakin objekteja oli siirrettävä hyvän lopputuloksen saattamiseksi. Tein myös korjaukset joita Marian kanssa löysimme. Tulostin lehden mustavalkoisena ja tutkimme vielä kerran koko lehden taiton, oikolukien tekstiä ja etsien muuta korjattavaa. Löysimme muutamia kirjoitusvirheitä, jotka korjasin. Saisin tehdä muutokset ilman Marian hyväksyntää jonka jälkeen lehden voisi toimittaa lopulliseen painatukseen. Tein korjaukset ja muutin julkaisun PDF-muotoon.

8.4 Painolupa

Painolupa voidaan antaa vasta kun kaikki tekstit, kuvat ja muut elementit on tarkistettu ja muutokset koevedoksiin tehty. Hyväksymällä painovedoksen tilaaja ottaa vastuun siitä, että tuote on sisällöllisesti ja ulkoasullisesti oikein toimitettu. Painovedoksesta asiakas näkee, että kaikki elementit ovat tulostuneet oikein. (Toro 1999, 125-130.)

Torstaiamuna 2. marraskuuta 2006 menin henkilökohtaisesti kirjapainoon ja odotin niin kauan kunnes sain nähtäväkseni lopullisen vedoksen lehdestä. Tarkistin sen ja annoin painoluvan ensimmäiselle sadanviidenkymmenen lehden painokselle. Painotalosta luvattiin soittaa Marialle viikon kuluttua koska lehden voi hakea.

Vielä kymmenenteen marraskuuta soittoa ei ollut kuulunut ja Maria kysyi minulta miten olimme sopineet lehden valmistumisajankohdasta. Soitin painoon seuraavana päivänä ja sieltä ilmoitettiin, että lehti oli noutovalmiina. Marian hakiessa lehteä kirjapainon työntekijät pahoittelivat unohtunutta soittoa. Perjantaina 14. marraskuuta lehti tuli myyntiin. Flamenco-opiston joulujuhlissa ensimmäisen painoksen lehdet myytiin loppuun.

8.5 2. Painos

Joulukuussa 2006 tarkastelimme Marian kanssa aikaansaannostamme lehteä ja huomasimme joillakin sivuilla kohtia, joissa pientä muutettavaa vielä olisi. Tammikuussa 2007 muutin lehteä korjausehdotusten mukaisesti ja sovin Marian kanssa ajan, jolloin katsoisimme muutetut kohdat taitossa. Tapaamisessa Marian mieli oli muuttunut ja hän oli sitä mieltä, ettei korjauksia uuteen painokseen enää tehtäisi, vaan ensimmäinen versio saisi olla lopullinen ja siitä tilataan lisäkopioita tarvittaessa.

9 YHTEENVETO

Kun aletaan suunnitella julkaisua yhteisölle, jolla ei liikemerkin lisäksi ole juurikaan graafista materiaalia, on suunnittelijan edessä valtava valintojen viidakko. Minunkin oli valittava juuri tähän julkaisuun sopivimmat komponentit lukemattomien graafisten tyylien joukosta ja eri tavoista kertoa sekä kuvata asioista. Monesti tilaajalla ei ole kunnollisia kriteereitä tilaamaansa graafista julkaisua kohtaan, vaan jokin häilyvä mielikuva. Projekti saattaa vielä muuttua monesti matkan varrella, niin kävi myös Porin Flamenco-opiston 10-vuotisjuhla-julkaisun kohdalla; sivuja tuli lisää, kuvia vaihdettiin ja mainokset unohdettiin. Valintoja tehdessään ja muutoksiin sopeutukseen visuaalisen julkaisun suunnittelijan pitää olla määrätietoinen, mukautuva ja tietenkin yhteistyökykyinen.

Uuden julkaisun suunnittelijalta vaaditaan taitoa hahmottaa kokonaisuus ja tehdä oikeat valinnat ilman aikaisempia ohjeita. Suunnittelijan on nähtävä julkaisu viestinnän välineenä, jolla on suunnaton vaikutus yhteisöstä tai yrityksestä sen välityksellä syntyvään mielikuvaan. Jokainen päätös suunnitteluvaiheessa vaikuttaa siihen minikälaista sanomaa julkaisu viestii kuvituksella, tekstillä ja muilla elementeillä ja niiden yhdistelmänä. Minulla suunnittelijana oli suuret mahdollisuudet vaikuttaa Porin Flamenco-opistosta muodostuviin mielikuviin positiivisesti sekä toisaalta myös negatiivisella tavalla.

Porin Flamenco-opiston 10-vuotisjuhla-julkaisun suunnittelu ja toteuttaminen oli minulle todella suuri haaste enkä suostuessani lehden suunnitteluun täysin hahmottanut kuinka valtaisa työ julkaisun valmistaminen olisi. Olin toki aiemmin koulun opintojaksojen yhteydessä päässyt toteuttamaan hyvin monenlaisia graafisia töitä ja julkaisuja. Mikään aikaisemmista töistäni ei toki ollut luonteeltaan samankaltainen kuin tämä 10-vuotisjuhla-julkaisu. Omasta mielestäni hankalaksi juhla-julkaisun kauniin graafisen ulkoasun tuottamisen teki toimeksiantajan toive valtaisasta määrästä kuvia. Maria Kause toivoi lehden koostuvan pääosin kuvamateriaalista niin että kuvia lehdestä olisi 80 prosenttia ja loppuosuus tekstiä.

Julkaisun suunnittelu ja toteuttaminen oli työläs ja aikaa vievä urakka, koska jouduin suorittamaan miltei kaikki työvaiheet yksin. Työhöni kuului haastattelua, artikkelien kirjoittamista, valokuvausta, kuvien valintaa sekä käsittelyä, julkaisun suunnittelua, taittoa, painotarjousten lähettämistä ja aineiston painoon toimitus. Minulle oli onneksi annettu hyvin aikaa julkaisun suunnitteluun ja toteuttamiseen. Monesti julkaisua tehdessä vastuu eri osa-alueiden valmistumisesta on jaettu eri henkilöiden kesken, jolloin eri osuuksia on mahdollista suorittaa päällekkäin. Julkaisun tekemiseen meni enemmän aikaa kuin tällaisen julkaisun valmistamiseen yleensä, koska useaa työtehtävää ei mitenkään ollut mahdollista suorittaa samanaikaisesti. Toimin itse suunnittelijan, taittajan, kirjoittajan ja kaikissa muissakin rooleissa itsenäisesti, toki Maria työtäni konsultoiden.

Työvaiheista mielenkiintoisin oli suunnitteluvaihe, jolloin kaikki oli vielä avoinna ja mitään ei vielä oltu lyöty lukkoon. Julkaisu oli mielessäni kaunis kiiltävälle paperille painettu graafisesti ja visuaalisesti kaunis lehti. Tarkoituksena oli myös, että julkaisuun olisi aina monienkin lukukertojen jälkeen mahdollista palata ja löytää sieltä aina jotain uutta. Suunnittelua helpotti paljon se että esitin Marialle kolme eri vaihtoehtoa siitä millainen tuleva julkaisu voisi olla.

Opettavaisin työvaihe kuitenkin oli julkaisun taittaminen. Taittaessani opin paljon uusia asioita, osin teorian avulla mutta eniten opin kokeilemalla ja tekemällä itse. Koko projektin myötä sain paljon näkemystä sommitteluun, kokonaisuuksien hahmottamiseen sekä käytännön oppia InDesignin käytöstä ja toimimisesta painon kanssa. Sain paljon valinnanmahdollisuuksia julkaisun toteutukseen, koska sain toimia suhteellisen vapaasti suunnittelu- ja toteutusvaiheessa. Tämä asetti myös paljon vastuusta.

Olen tyytyväinen, että julkaisu saatiin valmiiksi, mutta lopputulos on kompromissi minun ja Marian toiveista lehteä kohtaan. En tiedä miltä julkaisu ulkopuolisen silmin näyttää, mutta omasta mielestäni julkaisussa on monia sivuja joiden toteutus ei ole lainkaan onnistunut. Sen vastapainoksi onneksi julkaisusta löytyy mustalla sommiteltu aukeama, johon olen erittäin tyytyväinen (Kuva 14). Takakanteen en ole lainkaan tyytyväinen, koska liukuväripinta keltaisesta siniseen vaikuttaa hyvin kotitekoiselta ja ”halvalta” ratkaisulta.

Kuva 14. Lehden aukeama sivuilta 20 ja 21.

Aluksihan takakanteen piti tulla eri tahojen mainoksia, mutta kun tämä kariutui, täytyi tehdä nopea ratkaisu.

Porin flamenco-opiston 10-vuotisjuhlajulkaisun hankalin vaihe oli tarkastaminen, jossa tuli vielä hyvinkin paljon muutoksia. Minulle tuotti vaikeuksia muuttaa sommittelemani sivua täysin uudelleen, koska parissakin sivussa kuvat vaihtuivat miltei kaikki, aina eri vaiheissa julkaisun tarkastelua. Tämä tuotti ongelmia aikatauluun. Lehti tuli painosta kaksi viikkoa toivottua ajankohtaa myöhemmin. En uskonut, että tarkasteluvaiheessa Maria voisi toivoa lehteen vielä kymmeniä uusia kuvia. En osannut odottaa painotuotteen painoon toimittamisessa olevan niin suuria ongelmia, koska olen aikaisemminkin tehnyt yhteistyötä painotalojen kanssa eikä tällaista ongelmaa sivujen järjestyksen kanssa ollut koskaan ennen ilmaantunut. Aikatauluongelman vakavuutta lisäsi vielä se, että ei ollut yhdentekevää milloin julkaisu saataisiin myyntiin. Aikataulu oli tiukka, koska lehti haluttiin myyntiin ennen syyskauden loppua sekä joulujuhliin. Jos julkaisua oltaisiin myyty vasta tammikuussa 2007 eivät kaikki harrastajat olisi saaneet sitä, koska osalla ei aina ole mahdollisuutta tai halua jatkaa harrastusta.

LÄHDELUETTELO

Airaksinen, T. & Vilkka, H. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Forsgård, P. 2004. Hyvä kuva! Viestijän valokuvausopas. Helsinki. Infoviestintä

Hietala H. 2005. Kamera avarakatseiselle. Tekniikan Maailma. (2005/16), 58-59.

Huovila, T. 2006. ”Look” – Visuaalista viestisi. Hämeenlinna. Karisto Oy.

Huovila, T 1998. Toimittaja – vastuussa oleellisesta muutoksessa. Jyväskylän yliopisto, Viestintätieteiden laitos.

Ikävalko, E. 1995. Painotuotteet tekijän käsikirja. Tampere. Tammer-paino-Oy.

Itkonen, M. 2003. Typografian käsikirja. Jyväskylä. Gummerus.

Keränen V. & Lamberg, N. & Penttinen, J. 2003. Julkaisu ja kuvankäsittely. Jyväskylä Docendo Finland Oy

Koskinen, P. 2001. Hyvä painotuote. Helsinki. Inforviestintä.

Kuula, A. 1999. Toimintatutkimus. Tampere. Vastapaino.

Loiri, P. & Juholin, E. 1998. HUOM! Visuaalisen viestinnän käsikirja. Helsinki. Inforviestintä Oy.

Lyytikäinen, K & Riikonen H. 1995. Painotuotteen suunnittelu. Helsinki. Opetushallitus.

Mykkänen P. 1998. Yhteisölehti: tekijän opas. Helsinki. Inforviestintä Oy.

Toikkanen R. 2003. Tyylikäs julkaisu: painotyön ja verkkosivujen suunnittelu ja toteutus. Helsinki. Edita Publishing Oy.

Toro, M. 1999. DPT ja painotyö. Porvoo. Inforviestintä.

Verkkolähteet

Porin Flamenco-opisto. 2007. [viitattu 1.9.2007] saatavissa: <http://www.baileflamenco.fi>

Oulun flamenco ry. 2007. [viitattu 15.2.2006] Saatavissa: <http://www.pohjoinenflamenco.fi>

Visuaalinen malli

Jaleo-lehti 1/2006

Hei,

Olen neljännen vuoden viestinnän opiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulusta ja olen suunnittelemassa Porin flamenco-opistolle lehteä, heillä on 10. toimintavuosi. Lehdessä on historiaa ja valokuvia menneiltä vuosilta. Tarkoitus on tuottaa graafisesti kaunis julkaisu, jossa kuvilla on pääosa, aineiston teen PDF-muotoon.

Minkä hintaiseksi tulisi seuraavanlaisen nelivärilehden painaminen/digitaalinen tuostaminen:

-Painosmäärä mieluiten 150 kpl

-koko n. A4

-sivuja 32

-sivut aikakauslehtityylistä kiiltävää ohutta paperia(tai paksumpaa mutta kiiltävää)

-sidontana stiftaus

-kansimateriaalina erittäin kiiltävä 240g paperikartonki

Pikaisia vastauksia odotellen,

T.Helena Urpulahti

050-545455

Porin
Flamenco-opisto

Esittää:

”
Carmen
”

Porin
Teatterissa
1.5.2006
klo 14

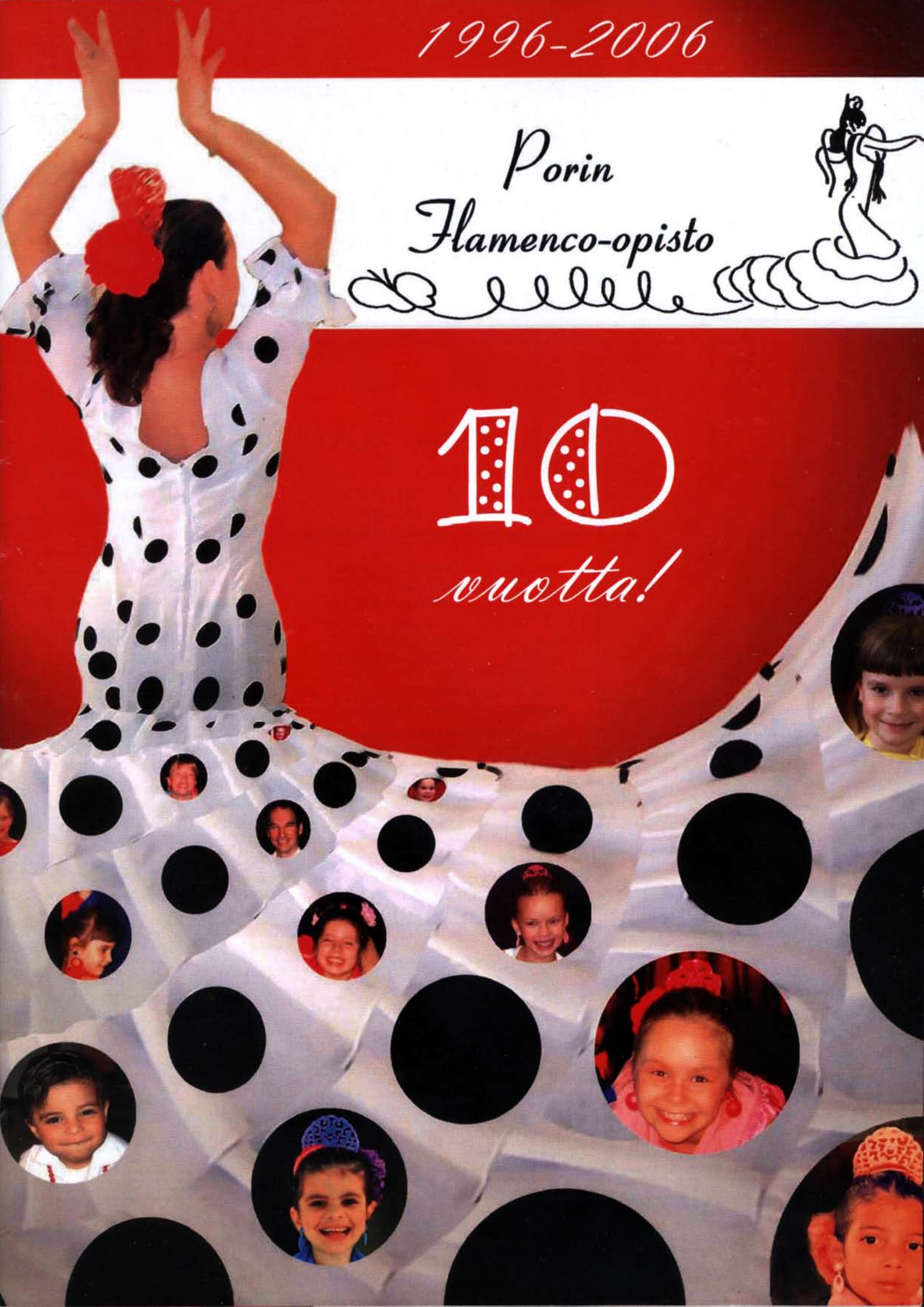
1996-2006

Porin
Flamenco-opisto

10

vuotta!

FLAMENCO

ON SUURI SEIKKAILU

Tulisten tunteiden flamenco on koittanut Maria Kausen kohtaloksi. Ehdoton Maria on tehnyt uhkarohkeita ratkaisuja rytmittääkseen elämänsä intohimoisen tanssin tahtiin.

Maria 1996

Tekijän sana

“Kiinnostaisiko Flamenco-opiston 10-vuotislehden tekeminen?”, kysäisi Maria minulta v. 2006 alussa. Flamenco-opistossa alusta asti tanssineena flamenco-fanina sekä innokkaana viestintäalan opiskelijana lähdin täysin rinnoin projektiin mukaan. Maria suunnitteli lehden sisällön ja minun tehtäväkseni tuli mm. oppilaiden kuvaaminen, kuvien käsittely, sivujen ulkoasu ja lehden taitto. Yhdessä valitsimme yli tuhannen kuvan joukosta lehteen sopivat. Kumpikin ahersi oman osuutensa kimpussa, ja joka viikko kokoonnuimme vanhojen valokuvien, kalentereiden, lehtileikkeiden ja muistojen ääreen Flamenco-opistolle katsomaan, mitä olimme saaneet aikaiseksi. Uskomatonta mutta totta – lehti alkoi pikkuhiljaa hahmottua! Työtä, aikaa, yrittäetä ja kahvia se on vaatinut, mutta kokemus on ollut erittäin antoisa – jopa niin että lopulta lehdestä tuli medianomin opintojeni lopputyö. Kiitokset Marialle, että sain olla mukana tässä projektissa! Sydämen täydeltä onnea 10-v. tanssikoululle. Koputukset jatkukoot!

Helena Urpulahti

Painopaikka
Porin Offset Oy

Rubin, Maria, Alvaro, Anna ja Claudio Jerezin Antonio Chacon -peñassa 1993

Haastattelussa: MARIA KAUSE

Missä olet kotoisin?

Olen paljasjalkainen porilainen ja vanhempanikin ovat täältä Satakunnasta.

Mistä kuulit ensi kertaa flamencosta?

Näin flamenco ensimmäisen kerran Espanjassa. En ollut lainkaan kiinnostunut koko maasta, mutta äitini sai minut suostuteltua lähtemään lomamatkalle mukaansa Aurinkorannikolle, kun olin 21-vuotias.

Missä näit flamenco?

Olimme Benalmádenan tivolisissa, jossa ulkoilmaesityksen flamenconäytös oli kuin isku suoraan sydämeen, todella upeaa. Esityksen lopussa mies vielä haki minua tanssimaan sevillanasta, ja minua harmitti kun jouduin kieltäytymään.

Mikä sai sinut kiinnostumaan flamencosta?

Innostuin sen rytmistä ja tulisuudesta. Toisella lomallana satuin vahingossa pie-

neen kahvilaan, jossa tavalliset ihmiset, vanhat mummut ja papatkin tanssivat sevillanasta. Ihastuin siihen, sillä tanssijoilla näytti olevan todella hauskaa ja se näytti helpommalta kuin varsinainen flamenco.

Miten aloitit flamencon?

Otin selville, oliko Suomessa mahdollista harrastaa flamenco ja löysin Helsingistä Mia Vasaran flamencotunnit. Asuin silloin Turussa, mutta sain töitä kielten opettajana Norssista ja muutin Helsinkiin. Mian tuntien lisäksi kävin jonkin aikaa myös Anna Haarasen ja Anneli Urosen flamencotunneilla.

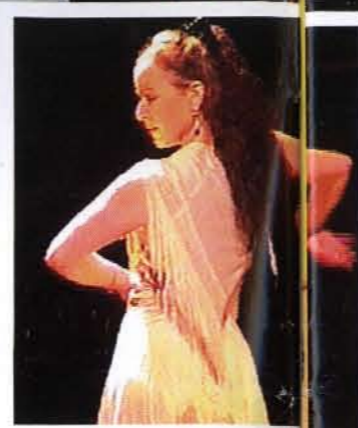
Miten aloitit esiintymisen?

Esiinnyimme Mian johtaman Gitano Maro mustalaisryhmän kanssa. Ryhmässä oli unkarilaisia soittajia ja opettelin pitkät pätkät mustalaislauluja unkariksi. Joitakin esityksiä oli Savoy-teatterissa sekä muutamia keikkoja ravintoloissa ja baareissa.

Andes Marin ja Maria buleriaksen pyörteissä

Ay Flamenco! -kiertueella 1995

Rakastajat-teatterissa 2000

Maria ja Anna Niinimäki Savoyssa Gitano Maro ryhmän esityksessä 1987

Miksi sitten lähdit Espanjaan?

Siihen aikaan Suomessa ei käynyt flamenco-opettajia Espanjasta, ei ollut esityksiä eikä edes flamencolevyjä saanut Suomesta – kengätkin tilattiin Ruotsista! Halusin palavasti oppia, mitä flamenco on. Säästin rahaa päästäkseni Espanjaan, sillä halusin elää espanjalaisessa kulttuurissa, oppia tuntemaan ihmiset, eri laulut ja rytmit.

Miten lähdit Espanjaan?

Keväällä 1988 irtisanoin itseni opettajan työstä, hankkiuduin eroon vähästä omaisuudestani ja lähdin Espanjaan matkalaukun kanssa. Minulla ei ollut mitään tietoa missä voisin flamenco opiskella. Päätin suunnata Andalusian pääkaupunkiin Sevillaan. Menin kielikouluun, jonka kautta sain asunnon espanjalaisesta perheestä.

Olin kielikoulussa vain kaksi päivää, koska opetus tuntui niin hitaalta ja vanhanaikaiselta.

Savoyssa 1987

”Oodi särkyneille esineille” 2000

Emilia Pokkinen, ”mies”, Maria ja Anna Niinimäki 1988 Helsingissä

Miten pärjäsit Espanjassa ”kielitaidottomana”?

Minulla on aina ollut hyvä kielipää ja aloin itse opiskella espanjaa sanakirjan ja käytännön tilanteiden avulla. Ihmiset olivat todella ystävällisiä ja auttoivat kielen opiskelussa kaikin tavoin. Jo ensimmäisen kesän jälkeen huomasin puhuvani sujuvaa espanjaa.

Miten aloitit flamencon Espanjassa?

Menin intoa täynnä sevillalaiseen flamencokouluun, mutta koulu ei ottanutkaan ulkomaalaisia. Koulun opettajan mukaan vain aito andalusialainen voi oppia flamenco ja hankin vain jos aloittaa viimeistään 8–9-vuotiaana.

Mistä löysit flamencon?

Kiertelin eri tanssikouluja, mutta siihen aikaan ulkomaalainen flamencon harrastaja oli yhtä outo ilmestys kuin avaruusolio, eivätkä opettajat halunneet minua tanssikouluihinsa ”riesakseen”. Mutta en antanut periksi. Tutustuin erääseen flamencotanssijaan, jolta sain yksityistunteja. Näin pääsin alkuun. Sitten menin Córdobaan flamencofestivaalien kursseille, jossa tutustuin muihin ulkomaalaisiin flamencon harrastajiin. Heiltä kuulin Madridissa sijaitsevasta Amor de Diosin flamencokoulusta, joka oli avoin kaikille. Muutin Madridiin, ja todellinen flamencon opiskelu saattoi alkaa! Kävin päivittäin kuuluisien opettajien tunneilla sekä vuokrasalin omaan treenaukseen. Madridissa oli paljon flamencoklubeja ja konsertteja, tutustuin flamencoihmiisiin sekä heidän elämäntapaansa. Tämä flamencotuntien ulkopuolella tapahtuva ”ihon läpi” flamencon opiskelu oli yhtä tärkeää kuin tunneilla käynti.

Ivan, Maria ja Anna Oulun kaupungin teatterissa 1991

Mitä muuta teit flamencon ohella?

Minulla oli alusta alkaen tarkoitus jäädä Espanjaan pidemmäksi aikaa, joten oli tärkeää löytää työpaikka. Pitkällisen ja sitkeän hakemisen jälkeen sain paikan yksityisestä kielikoulusta englannin opettajana. Aamupäivät vietin salilla treenaamassa ja illaksi riensin kielikouluun opettamaan.

Miten aloitit flamencon opettamisen?

Se oikeastaan alkoi jo Madridissa. Suomalaisia flamencosta innostuneita tuttuja tuli Madridiin opiskelemaan, mutta espanjalaisien opettajien tunnit olivat niin vaikeita, että he halusivat ottaa tunteja minulta. Sana kiiri ja pikku hiljaa sain myös ulkomaalaisia, jopa espanjalaisia oppilaita. Se oli uskomatonta! Minä opetin flamenco Madridissa, vaikka vasta itsekin opiskelin sitä!

Miten kauan olit Madridissa ja olitko silloin oppinut kaiken flamencon saralla?

Olin kaksi vuotta Madridissa, ja sitten halusin sulatella ja syventää oppimaani matkustamalla takaisin Andalusiaan. Jerezistä löysin flamencon aarreaitan Centro Andaluz de Flamenco, jossa on flamencokirjasto, videoteekki ja kaikki flamencolevyt historian alusta asti. Minusta tuli paikan vakioasiakas! Tutustuin myös paikallisiin laulajiin ja kitaristeihin ja aloin harjoitella heidän kanssaan. Opiskelin myös Jerezin bulerías-ta polvenkorkeisten lasten kanssa eräässä tanssikoulussa. Siellä muuten jouduin taas opettamaan flamencon koulun muille oppilaille, lähinnä soleáta paikallisen opettajan pyynnöstä, sillä he olivat erikoistuneet vain buleriakseen.

Miksi et jäänyt Jereziin?

Sieltä oli mahdotonta löytää työpaikkaa. Sitten kuulin, että Fuengirolaan oli tulossa suomalainen koulu. Pääsin koulun opettajaksi, ja jäin sinne kolmeksi ja puoleksi vuodeksi

Salvador ja Maria Fuen-girolassa 1992

Ay Flamenco! -kiertuella 1995

VUOSI 2006

Porin Flamenco-opistossa on tällä hetkellä n. 200 oppilasta. Oppilaina on kaikenikäisiä – aivan pienistä vauvoista isoäiteihin asti. Tarjolla on flamenco, satuflamenco, muskaria ja latinobic-tunteja. Tänä syksynä olemme myös opettaneet liikuntarajoitteisten flamenco Kankaanpään kuntotuskeskuksessa.

Gloria-teatterissa 2005 Café Nouveaussa 1991 Petenera 2005

Miten harrastit flamenco koulun ohella?
Onneksi tutustuin paikalliseen kitaristiin ja laulajaan joiden kanssa aloin treenata ja esiintyä. Mutta Fuengirola ei ole kovin aktiivista flamencoseutua. Lomilla kävin Madridissa ja Jerezissä festivaaleilla ja kursseilla. Opetin suomalaisessa koulussa flamenco ja esiinnyimme lasten kanssa erilaisissa tapahtumissa. Siinä oli espanjalaisilla ihastelemista kun vaaleat pella-vapääät tanssivat flamenco!

Miksi et jäänyt Espanjaan Suomalaiseen kouluun?
Parin vuoden kuluttua minut valittiin koulun johtajaksi. Työ oli innostavaa ja kivaa, mutta vei yhä enemmän aikaani ja flamenco jäi silloin yhä enemmän taka-alalle. Seurasi pieni kriisi, koska tajusin, että en voi elää ilman flamenco. Tein päätöksen ryhtyä flamencon ammattilaiseksi! Tunsin oppineeni flamencosta niin paljon asioita, että pystyisin välittämään sitä jo muillekin. Palasin Suomeen flamencon opettajaksi.

Missä opetit flamenco Suomessa?
Asuin Helsingissä 3–4 päivää viikosta ja opetin Helsingin tanssiopistossa sekä Flamenco-Shopissa. Kävin opettamassa myös Isojoella, Turussa, Lappeenrannassa, Oulussa, Tallinnassa... Porissa opetin yhden vuoden Liisa Nojosen tanssikoulussa, ja omia tunteja pidin

urheilutalolla. Vuonna 1996 perustin oman koulun, jonka nimeksi ensin tuli Estudio Flamenco Maria Kause.

Minkälaisia esityksiä sinulla on ollut?
Vuosien 1991–1997 välillä pidin neljä Suomen kiertuetta espanjalaisten flamencotaitelijoiden kanssa. Poriin asetuttuani olen tehnyt yhteistyötä Rakastajat-teatterin kanssa yhteensä seisemässä näytelmässä joko tanssijana tai koreografina. Sitten on ollut erilaisia projekteja muiden suomalaisten flamencotanssijoiden sekä muusikoiden kanssa. Paikallisia esityksiä oppilaiden kanssa on ollut todella runsaasti erilaisissa tapahtumissa.

Miltä flamencon kenttä näyttää nyt Suomessa?
Täysin erilaiselta kuin silloin kun itse aloitin. Taitavia flamenco-opettajia on kaikissa suurimmissa kaupungeissa. Espanjalaisia opettajia vieräilee täällä usein, Cd- ja Dvd-levyjä sekä kaikkia varusteita pystyy ostamaan Suomesta. Tietoa löytyy internetistä, ja Espanjassa on valtavasti kurssitarjontaa ulkomaalaisille.

Miten pidät omaa flamencotaitoasi yllä?
Käyn Espanjassa kursseilla ainakin kaksi kertaa vuodessa. Kursseilla käymiseen sattui

muutaman vuoden tauko kun minulle tuli mies ja lapset kuvioihin. Nyt lapset ovat jo vähän isompia ja voin lähteä kursseille hyvällä omatunnolla, ja tulevaisuudessa haluaisin ottaa lapset mukaan.

Miten haluaisit kehittää Porin Flamenco-opistoa?
Haluaisin lisätä opetusta erikoisryhmille, esim. liikuntarajoitteisille. Muita uusia juttuja ovat myös flamencomuskari sekä Señoritas +50-ryhmä. Arvioin myös koko ajan omaa opetustyötäni yrittäen kehittää tuntien sisältöä.

Miksi koulussa on niin paljon lapsioppilaita?
Porin Flamenco-opisto on tässä suhteessa ainutlaatuinen Suomessa. Muualla flamencon harrastajat ovat pääasiassa aikuisia naisia, mutta meillä suurin osa on lapsia. Olen itse todella innostunut lasten opetuksesta, joten varmaan se on tuottanut hedelmää. Ja saavathan lapset täältä joka kerta tarran!

Clara

Tärkeänä osana Flamenco-opiston toimintaa on alusta asti ollut esiintyminen. Olemme osallistuneet koko toimintamme ajan lukuisiin kulttuuri- ja musiikkitapahtumiin. Tämän vuoden esityksistä mainittakoon osallistumiset Helsingin Flamencoviikon lasten konserttiin sekä Pori Folk -festivaaliin. Vuoden kohokohtana oli 10-vuotisjuhlaesitys "Carmen & Carmen" Porin teatterissa kahdella näytöksellä.

Keväällä teimme jo toisena vuonna peräkkäin opintomatkan Jerezin flamencofestivaaleille. Syksyn suunnitelmissa on mm. osallistuminen Satakunnan ilon ja valon viikon Vihanpidot-katselmukseen sekä pyörätuoli-flamencokurssin järjestäminen Satakunnan invalidit ry:n tiloissa.

Lastenryhmä Helsingin Flamencoviikolla, kulttuurikeskus Caisan lasten flamencofestivaaleilla

Pasi

Helena

Vasemmalla Gitano Maro-ryhmä 1987. Marian vieressä Mia Vasara.

Oikealla Marian Alegrias 2006

Poriin perustettiin flamenco-koulu

Estudio 1996

TANSSIKOULU PERUSTETAAN NIMELLÄ ESTUDIO FLAMENCO MARIA KAUSE

Harrastuksen aloittaa 78 oppilasta – tästä on hyvä jatkaa! Jo ensimmäisenä syksynä esiintyminen Porin harrastemessuilla.

Tiia, Marjo, Marjaana ja Emma

Mira

Aventura flamenca en Finlandia

Dos jerezanos y una finlandesa darán a conocer al país nórdico el cante, el baile y la guitarra flamencos

11.7.-5

Jerezin vieraat Irish pubissa

Maria ja Alvaro

VIDSI 1996

Heti vuoden alussa koulu sai vieraakseen flamencolaulaja Alvaro Aguilarin ja kitaristi Alfredo Lagosin Jerezistä. Heiltä tanssijat saivat oppia erilaisista flamencorytmeistä, ja Alvaro piti myös laulukurssin. Vierailijat pitivät myös vapaamuotoisen esiintymistilaisuuden Irish pubissa.

Upea flamencoesitys iLORCA POR FLAMENCO!

Taljankan Anja ja Timo Tyrväinen

Elina ja Marianne kevätkuuhla Rakastajat-teatterissa

"...onnistuvat tulisten flamencorytmien koputukset vaaleilta pella-vapäiltäkin... Maria Kause esitti omaa verevää osaamistaan... Lorca por flamenco oli erittäin tyylikkäästi koostettu tanssin, laulun ja runon yhdistelmä. Sitä olisi voinut kuunnella ja katsella vaikka miten pitkään..."
(Satakunnan Kansa 20.1.1997)

Kevät- ja joulunäytökset pidettiin Rakastajat-teatterissa. Joulujuhlassa saimme nauttia myös helsinkiläisen Taljanka-yhtyeen konsertista. Innokkaita esiintyjä löytyi myös lukuisiin muihin esityksiin, mm. Porin torin lastentapahtuma, elonkorjuujuhlat, promenaditapahtuma, harrastemessut, Rakastajat-teatterin avajaiset ja Espanja-seuran posujuhlat.

Jenni

Isojoen ryhmä

Kevätnäytös Porin teatterissa. Esityksessä mukana oli flamencoryhmä La Chispa Helsingistä

"...rytmi pysyi hollillaan ja kädet sormia myöten kielivät innostusta flamencon sisäiseen tuleen...muhkea päätös esitykselle koitui Maria Kausen sooloista..." (Uusi Aika 26.5.1998)

Kevätnäytös Porin Teatterissa (kulisissa)

Flamencon huippuja Tampereen festivaaliin
Porilainen lapsiryhmä valloitti avajaisissa.

Satamuku- lastenmessuilla Karhuhallissa

Esiintymisiä mm. Satamuku- lastenmessuilla, Eurooppa-päivänä torilla, Vuoden porilainen urheilija -tilaisuudessa, harrastemessuilla, monologi-festivaalilla, Espanja-seuran possujuhlassa, Isojoen kulttuuriviikolla, Säskylän kesäfestivaaleilla. Erikoiskoultusryhmällä oli omat esityksensä Rakastajat-teatterissa vuosina 1998-2002

Koulu kutsuttiin esiintymään myös Tampereen flamenco-viikolle

"Festivaalit avattiin sunnuntaina Viikinsaareissa. Runsaan yleisön sydämet valloitti erityisesti Maria Kausen valmentama porilainen lapsiryhmä..." (Länsi-Suomi, 28.7.1998)

Esiintymispyyntö tuli myös flamencotapahtumaan Helsingin Arena-teatteriin

"Maria Kause tyttöineen valloitti sekä lavan että yleisön.... Suomalaiset lapsi- ja nuorisoflamecot ihastuttivat ja saimmekin lavan täydeltä tyttöenergiaa..." (Letra 3 1998)

Rakastajat-teatterin kanssa tehtiin näytelmä "Hehkuva varjo".

"Arvokasta työtä flamencotaitteen hyväksi Porissa: "Hehkuva varjo"... Ei ole varmaankaan liioiteltua nimittää Maria Kausea Porilaisen flamencon Äidiksi..." (Soleá 3 1998)

"Hehkuva varjo"

Tanssikursseja tulivat pitämään Lehti Kostabi ja Claudia Sevtsenko Tallinnasta. Saimme myös nauttia heidän flamenco- ja mustalaistanssi-esityksestään Irish pubissa.

Lehti ja Claudia Irish-pubissa

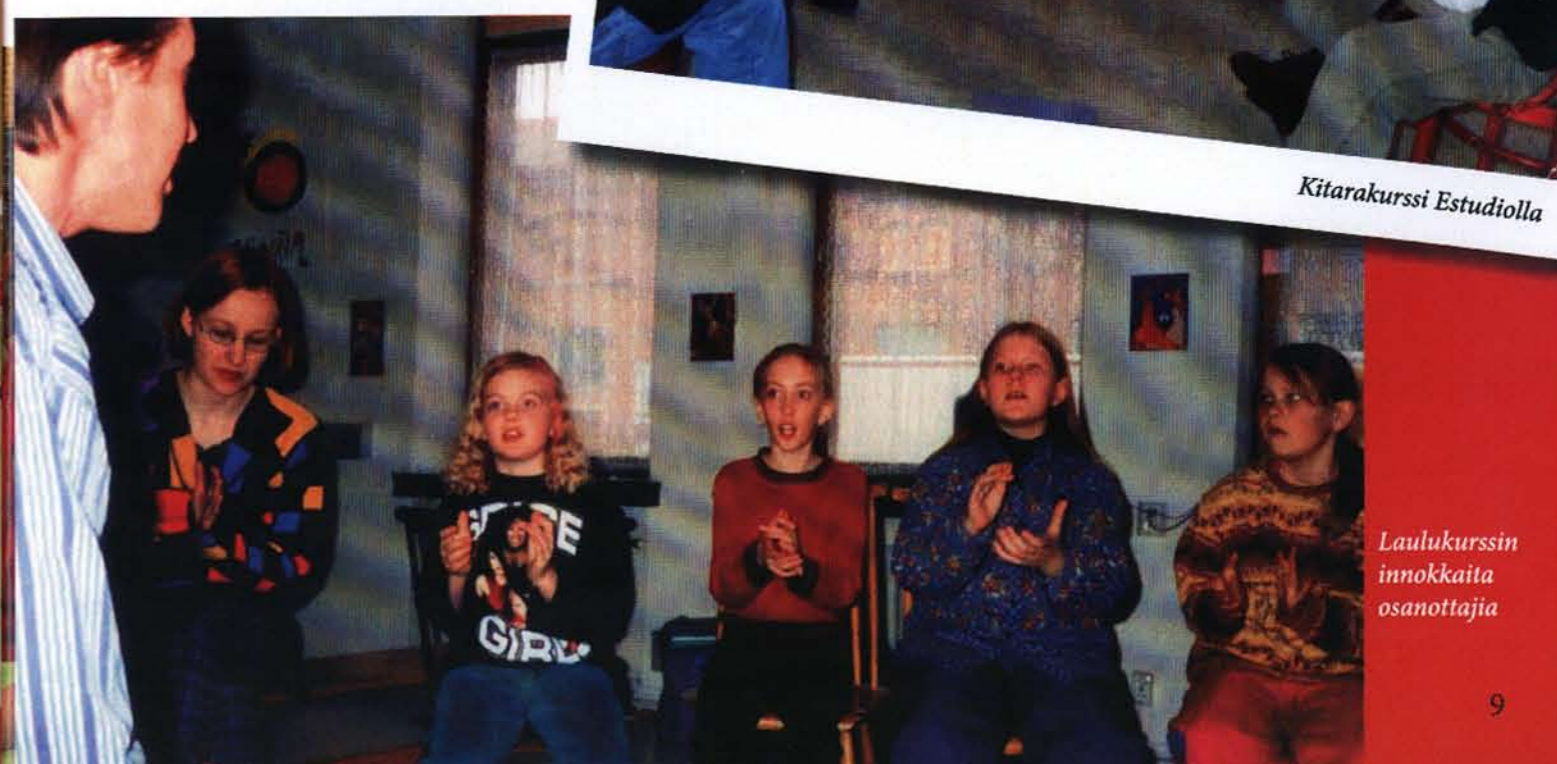
Koulu järjesti oululais-ten taitureiden Jouni Elglandin kitarakurssin ja Kari Heljasvaaran laulukurssin, sekä heidän ryhmänsä esityksen Irish pubissa.

Kitarakurssi Studiolla

Koulusta oltiin yhteydessä Pori Jazzin taiteelliseen johtoon, ja onnistuimme saamaan Pori Jazzeille Kirjurinluodon konserttiin huippuryhmän Jorge Pardo & Carles Benavent Flamenco All Stars. Samassa konsertissa flamenkokansaa villitsi myös Gipsy Kings.

Flamenco-jazzin tähdet loistavat Pori Jazzeissa 19.7.!

Laulukurssin innokkaita osanottajia

Niskavuorelaista flamenco

Rakastajat -teatterin Niskavuori Kirjurissa
Flamenco tulkitsee tunteita

Niskavuori iskee flamencon tavoin

Nina ja Maria Soriano Montussa.

Saimme vierailijaksi Suomen parhaan flamencokitaristin Raul Mannolan. Hän piti rytmikurssin yhdessä Antonia de Córdoba'n kanssa sekä esiintyi Tulli-pubissa ryhmineen, vierailevana tai teijijana flamencotanssija Noé Barroso. Maria Soriano vieraili koululla pitämässä kastanjettikurssit sekä esiintyi ravintola Montussa

Koulu järjesti opintomatkan flamencokursseille Granadaan, jonne lähti yhdeksän hengen ryhmä koulun oppilaita ja vanhempia.

Esiintymisiä mm.: Ammattikorkeakoulun tekniikan yksikön 100 v. juhlat, Satakunnan ammattikorkeakoulun avajaiset, Lions clubin tilaisuus, Nuorkauppakamarin 40 v. juhlat, Espanja-seuran possujuhlat, Parasta lapselle -tapahtuma.

Maria, Raul Mannola ja Antonia de Cordoba 1991

Mira ja Marjaana Granadassa

Emma, Marjo ja kurssitodistukset

Ruma ankanpoikanen espanjalaisittain maustettuna

Rakastajat-teatterin kanssa tehtiin Kirjurinluodon kesäteatteriin näytelmät "Niskavuoren naiset" ja "Ruma ankanpoikanen". Mukana oli yhteensä seitsemän koulun tanssijaa.

"Kirjurinluodon Niskavuori-tulkinta on sitten aivan omaa luokkaansa... Onhan todella hieman omituinen yhdistelmä: juureva, yleensä perirealistiset kullisit tarvitseva suurnäytelmä ja toisena elementtinä, ihan totta, Andalusian mustalaisen perinteinen tanssi (ja laulu) Euroopan toiselta laidalta... Miten ei sitten erinomaisesti sopisi

kaikkea tätä dramatiikka säestämään intohimoinen ja syvän vakava flamenco, jota tanssitaan kuin suurta rituaalia esittäen, kasvot syvän vakavan tunteen peilinä? Flamencoon kuuluvat kengänkantojen rytmikkäät koputukset, tarkoin harjoitellut, balettimaiset käsien liikkeet, kiihkeät pyörähdykset, haastavat katseet – näytelmän perusajatusta 'rakkaus on väkevämpi kuin kuolema', tämä kaikki säestää täydellisesti. Maria Kausen koreografiaa voi vain ihailia..." (Kankaanpään seutu 8.7.1999)

Satuflamencon alkeisryhmä joulujuhlissa Rakastajat-teatterissa

Lasten ryhmän vauhdikasta menoa joulujuhlissa

Kevätnäytös pidettiin Porin teatterissa "Osataksaan tanssia flamenco ei tarvitse välttämättä olla tumma ja tulinen etelämaan asukas. ...Porilaisen Estudio Flamenco Maria Kausen oppilasnäytöksessä oli samaa flamencon tulta pienimpien satuflamencolla aloittaneiden esityksistä aina aikuisten kypsyeimpiin tulkintoihin saakka. Ja erinomaisena

esimerkinä oppilailleen tähtenä näytöksessä loisti opettaja, Maria Kause itse... Flamenco elää ja voi hyvin Satakunnassakin, niin kummalliselta kuin se saattaakin yhtäkkiä ajatellen tuntua, kiitos Maria Kausen... Maria Kause on tehnyt hyvää työtä tällä saralla jo vuosikausia Porissa, mutta hänen oppilaansa tulevat muualtakin kuin Satakunnasta, mm. Kristiinasta asti, sillä Marian ammattitaitoa arvostetaan... ja kun Maria

Kause itse astui lavalle El amor perdido -koreografiaansa tulkitakseen oli flamencossa niin oleellinen duende (henki) takuulla läsnä. Intensiiviteetti, jolla Maria Kause tanssii on eleettömyydessään todella tehokas. Siinä ei ole mitään ylidramaattista teeskentelyä, vaan se on flamenco itseään, se on siinä!... Maria Kause oli tehnyt melkoisen urakan koreografioissa, sillä koko näytös oli hänen käsialaansa..." (Satakunnan Kansa 11.5.1999)

Mira Promenadisalin kevätnäytöksessä

Oppilasmäärä oli kasvanut n. 170:en Koulu järjesti jereziläisten Fernando Galanin tanssikurs- sit ja Salvador "Rubin" Vegan laulu- ja kitarakurs- sit. He pitivät myös konsertin Rakastajat -teatterissa.

Meri Café Jazzissa

Kevätnäytös Promendisalissa

Tänä vuonna pidettiin ensim- mäiset Pori Folk -festivaalit. Koulu on ollut alusta asti festivaalilla mukana esityksillään. Ensimmäisenä vuonna osallistuim- me Eetunaukion esitykseen sekä Promenadisalin konserttiin.

Eeva ja Kati Rakastajat- teatterissa

Kevätinäytös pidettiin Promenadisalissa. Joulujuhlat pidettiin Steiner-koulun juhlasalissa Karhulinnessa.

Jaana, Minna ja Kirsi

"... viuhkan käyttö on elegantisti hallinnsa... varsinkin nuoremmat tanssijat näyttivät elävän täysillä mukana... kastanjetit soivat lastenkin ryhmän käsissä jo taidolla... tanssisa oli ylvästä itsetietoisuutta... kyllä flamenco sujuu yhtä lailla suomalaiselta blondilta kuin tummalta espanjattareltakin..."
(Satakunnan Kansa 29.5.2000)

Fernandon kurssi

Marian tientos Rakastajat-teatterissa

Flamencokitaristi Raúl Mannola ryhmineen esiintyi Lainsuojattomat -festivaalilla.

Rakastajat-teatterin kanssa tehtiin yhteistyössä näytelmä "Oodi särkyneille esineille".

Raul Mannola Café Jazzissa

Espanjalaisia flamenco taitelijoita Porissa

"Näytelmän mies.... hakee uutta koettavaa, uutta lantion kaaren pehmeyttä tai kupeiden tulta Maria Kausen intohimoisella rytmikällä tulkitsemalta tanssijattarelta...."
(Satakunnan Kansa 24.9.2000)

Laney

Maria ja Fernando

"Oodi särkyneille esineille"

Fernando ja Rubin Studiolla

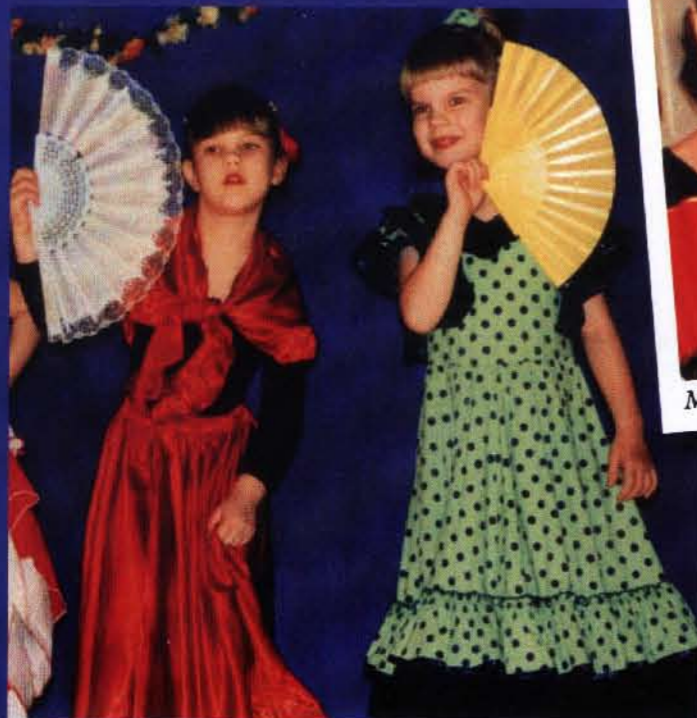

Tiia, Emma ja M...

VUOSI 2001

Riina

5-vuotiaat Amanda ja Elina

Maria ja Erika

Helsingiläinen flamencotanssija Erika Alajärvi vieraili koululla pitämässä tanssikursseja.

Maria Porin teatterissa

Koreografia Rakastajat-teatterin lastennäytelmään "Virtahepo ja muita hevosia"

VUOSI 2002

Lasten alkeisjatkoryhmä

Porin teatterissa pidettiin Tanssin viikko-tapahtumaan koulu osallistui kahdella esityksellä.

Koreografiat Rakastajat-teatterin näytelmään "Vain muutaman miehen tähden" sekä Kirjurinluodon kesäteatterin "Kesäillan valssiin".

Joulujuhlat pidettiin Steiner-koululla ja kevätnäytös Porin teatterissa.

Olli 5 v. ja Nelli 4 v.

Anette

Maria ja Ramon Maronier

Helsingissä asuva hollantilainen flamencokitaristi Ramón Maronier vieraili koululla pitämässä rytmi- ja kitara-kursseja. Hän myös esiintyi ryhmänsä kanssa Hotel Scandicissa.

Pori Folk -festivaalille Koulu järjesti flamenco-kulkueen ja esityksen Eetunaukiolle

"...de Corazón" Kaj Olander, Karo Sampela, Antonia, Raul, Maria ja Marianna Verdecia

Kevätinäytös Porin teatterissa ja joulujuhlat Rakastajat-teatterissa.

Esiintymiset mm. Lainsuojattomat-festivaalilla sekä Rakastajat-teatterin 10 v. juhlissa.

Yhteisprojekti "...de Corazón" helsinkiläisten flamencotaiteilijoiden kanssa. Ryhmä esiintyi Helsingin flamencoviikolla Balder-salissa sekä Pori Folk -festivaalilla Promenadialissa. Pori Folkin konsertissa mukana myös flamencotanssijat Anna Niinimäki ja Soili Heikkinen.

"Illan ehdoton ilopilleri ja helmi oli porilaisen Maria Kausen alegrías. Tanssissa oli sellaista iloa, lämpöä ja draivia. Marian ilmeistä ja liikkeistä kuvastui aitoa tanssiniloa ja nautintoa..."(Letra 1 2002)

Koulu kutsuttiin esiintymään Tampereen flamencoviikon suomalaisen iltaan teatteri Telakalle.

"Joka kerta ei voi muuta kuin ihmetellä, mikä Marian salaisuus on - hänen lapsioppilaansa ovat Suomessa vailla vertaa, eikä heidän intonsa vaikuta juuri hiipuvan. Vanhemmat lapsioppilaat esittivät guajiran viuhkoilla, jossa oli jo ihan ammattimaisia otteita... Maria Kauselle lisäpisteitä siitä, että hän uskaltaa tehdä oppilailleen aivan 'oikeita' koreografioita..."(Letra 2 2002)

Tampereen Flamencoviikolla

Elokuvatanssia flamencokoulussa

Ohjaaja
Taru Mäkelä,
näyttelijä
Marc Gassot
ja koreografi
Kaari Martin
elokuvan
harjoituksissa
Estudiolla

Viisi porilaista
flamencofilmiin

Porilaiset
flamenco-tytöt
valittiin televisio-
elokuvaan
tanssimaan.

Viisi koulun oppilas-
ta valittiin "Väärät
kengät"-elokuvan
tanssijoiksi.

"...Porista asti täytyi etsiä
flamencon tanssijat Helsingissä
kuvattavaan televisioeloku-
vaan, kun muualla maassa ei

**näyttänyt olevan sopivan
ikäisiä tämän lajin har-
rastajia. Maria Kausen
flamencokoulu on siitä
harvinainen, että oppilaita
on kaikista ikäryhmistä 4-
vuotiaista alkaen...
Kun TV1:lle tehtävään
elokuvaan Väärät kengät
etsittiin 14-16 -vuotiaita**

**tyttöjä 'kissojen ja koirien
kanssa' tanssimaan fla-
mencoa. Koreografi Kaari
Martin muisti Tampereen
festivaaleilla näkemänsä
Maria Kausen ryhmän.
Sanoin, että minun on
saatava tähän nämä ty-
töt..." (Satakunnan Kan-
sa 26.7.2003)**

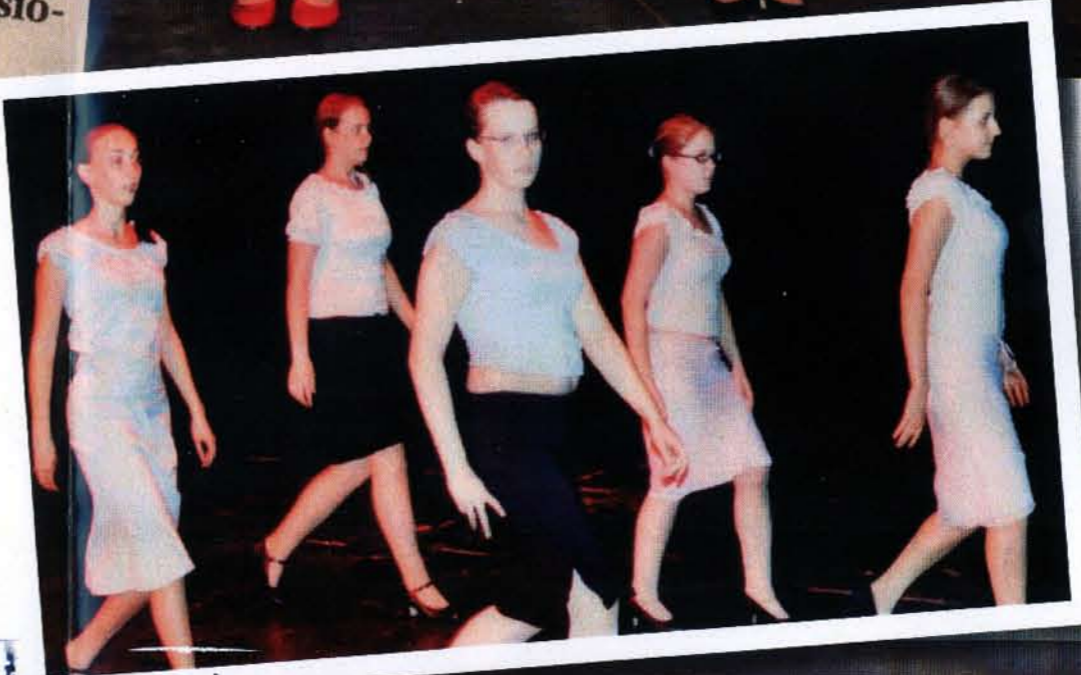
Helsingissä kuvauksissa

Koulu osallistui
Helsingin flamen-
coviikon lasten
konserttiin

**"Porilaiset Maria Kau-
sen oppilaat ovat jo
varsin ammattimaisia
esiintyjiä. He eivät
olleet esiintymisestä
moksiskaan ja ovat
jaleoiden tekemisessä
aivan omaa
luokkaansa!..."
(Letra 1-2003)**

Monica

Yläkuvassa Monica,
Konsta ja Camilla
Helsingin Flamenco-
festivaalilla

Keskellä Porin Teat-
terin kevätnäytöksen
modernit asut

Alla Helsingin Flamen-
cofestivaali Eeva-Leena,
"Pikku-Annika" ja
"Iso-Annika"

Muita esityksiä
mm. Satakunnan messut,
Teknisen yliopiston 20 v.
juhlat, Porin päivien toriesitys, Pori
Folk -lastenkonsertti Promenadi-
salissa, Satakunnan ilon ja valon
viikko.

Mariposa Rakastajat-teatterissa

Joulujuhlat Rakastajat-
teatterissa, vieraillevana
esiintyjänä Mariposa-
flamencoyhtye Tampereelta.

Joulujuhlat Rakastajat-teatterissa Helena ja Kirsi

Kaari Martinin laulukurssi Estudiolla

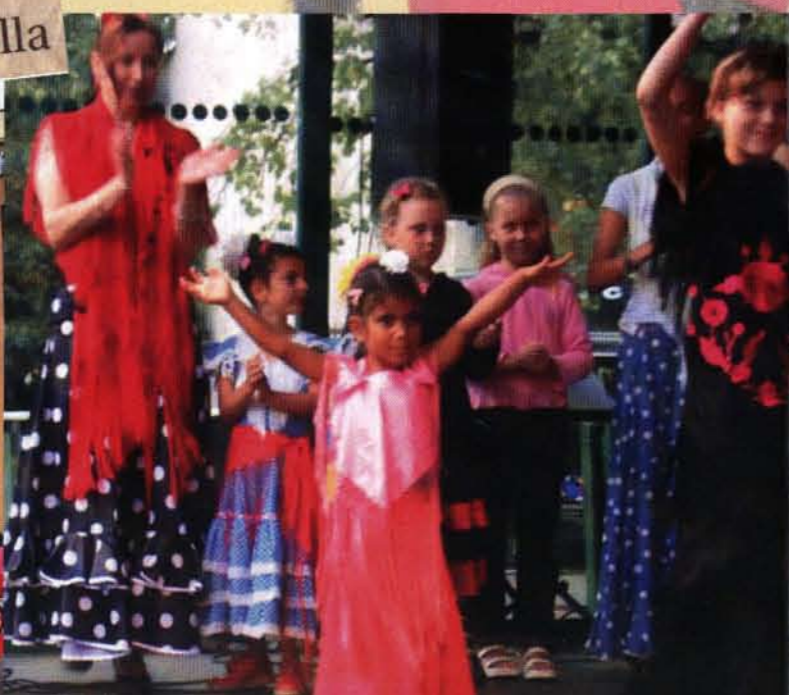
Koulu järjesti Kaari Martinin tanssi- ja laulukurssit. Näimme myös Compañía Kaari Martinin esityksen La Kalevala Porin teatterissa.

Osallistuimme City dance -tapahtumaan Helsingin rautatientorilla. Kevätnäytös pidettiin perinteiseen tapaan Porin Teatterissa

Pori Folk -esitys Eetunaukiolla

Flamenco ja perinneruokia Porin torilla

Ravintola Siltakulmassa

Granadalainen flamenco-taiteilija Antonio Vallejo ryhmineen vieraili koulussamme pitämässä tanssikurssin. Ryhmällä oli myös Pori Folk -esitykset ravintola Siltakulmassa sekä promenadialissa. Myös koulu osallistui jälleen kerran Pori Folk -kulkueeseen ja esitykseen Eetunaukiolla.

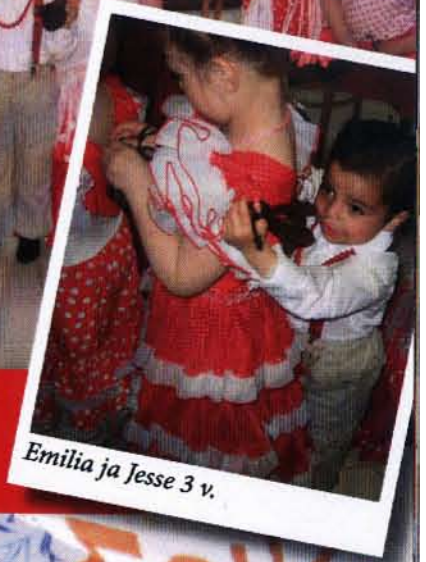
"Pori Folkissa nähtiin myös vieraampien kulttuureiden tanssia. Porin Flamencopisto sävähdetti upeilla esityksillään..."
(Luoteis-Satakunta 1.9.2004)

VUOSI 2004

Pori Folk -tanssikulkue

Satuflamencon jatkoryhmä Kevätnäytöksessä Porin teatterissa

Emilia ja Jesse 3 v.

Pori Folk vauhtiin flamencolla

Osallistuimme Nuori kulttuuri -katselmuksen karsintaan Porissa ja ryhmämme valittiin Vaasan valtakunnalliseen tapahtumaan teoksella "Mestizo". Koulun ryhmä palkittiin stipendillä ja valittiin esiintyjäksi tapahtuman loppugaalaan Vaasan jäähalliin. Nuori Kulttuuri -katselmuksen raadin arvio:

Satakunnan raati:
"Rytmin ja kuvioiden seuranta ja osaaminen erittäin hyvää. Vaikean koreografian ja rytmin osaaminen notkeasti ja temperamentikkaasti sai aikaan tiukan kontaktin yleisöön. ...Upeat kädet ja ilmeet... Flamencon ilotulitusta, jossa tanssin luonne oli löydetty!... Koko esitys oli todella ammattimainen ja katseenkiinnittävä" (Pirjo Jaakola ym. 20.3.-04)

Vaasan raati:
Taitava yhtenäinen ryhmä. Intensiivinen, erittäin mielenkiintoinen alku. Tilan- ja tasojen käyttö oli monipuolista, tekniikka tarkkaa ja rytmit sekä jalkakoputukset puhtaita. Vartalon ja käsien käyttö hyvää. Tanssin tyyli ja naisellisuus tulivat esille..." (Bela Gazdag ym 15.5.-04)

Mira, Annika ja Marjo Vaasan kaupunginteatterissa Nuori kulttuuri -katselmuksessa

Annika Maria

Ballet Flamenco de Pori: La Petenera

Koulun nimi muuttui Porin Flamenco-opistoksi. Ballet Flamenco de Pori perustettiin.

"Intohimo leiskui Vihanpidoissa. Ballet Flamenco de Porin teoksessa 'La Petenera' oli aimo ripaus andalusialaista uhmaa..."
 "(Satakunnan Kansa 20.11.2004)

Esiintymisiä mm. Vihanpidot-katselmuksessa, Lainsuojattomat -festivaalilla sekä Interpedian 30 v. juhlista Ähtäri-hallissa.

Osallistuminen Tampereen flamencoviikon suomalaiseseen iltaan Teatteri Telakalla.

"... varma ilahduttaja oli porilaisen Maria Kausen ryhmä Ballet Flamenco de Pori, jonka esityksissä ja esiintyjissä on aina runsaasti meininkiä ja positiivista virtaa..."
 (Letra 3/2004)

Joulujuhlat Satakunnan ammattikorkeakoululla. Nuorten jatko 2

Nuorten jatko 3 ryhmä

Tampereen Flamencoviikko Maria ja Jessica

Koululla aloitettiin flamencomus-kari sekä Latino-kuntotunnit.

Pori Folkissa esiinnyimme kulkueen ja Eetunaukion lisäksi Porin teatterin Kansainvälistä tähtisadetä-konsertissa.

Esiintymisiä mm. Eurooppa-päivä Eetunaukiolla, Tulkkilan yö Kokemäellä, Lasten lokalauantai kulttuuritalo Annankadulla, Spr:n yleiskokous Sony jazz-centerissä.

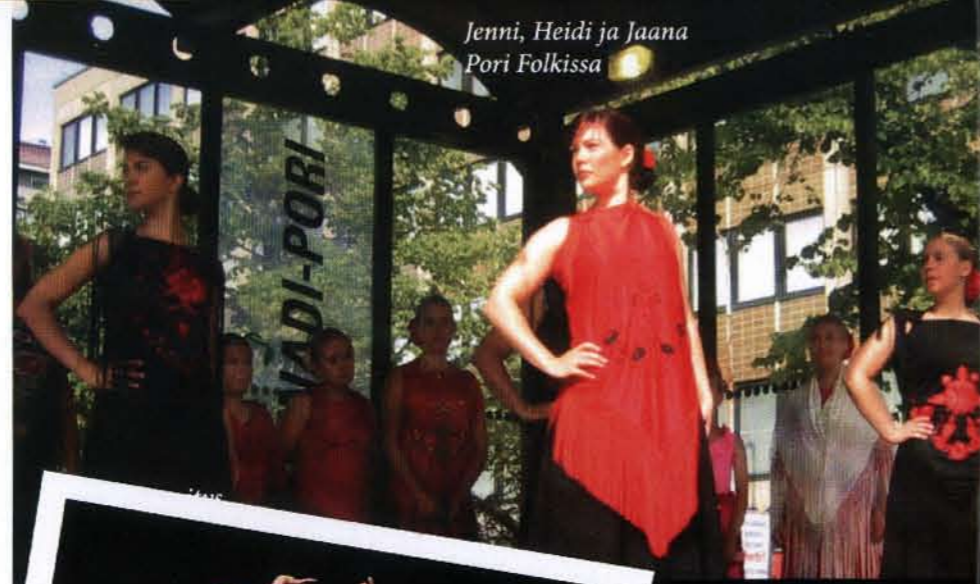
Kevätnäytös Porin teatterissa Satuflamencon alkeis- ja jatkoryhmät

Osallistuimme myös Art goes kapakka tapahtumaan, Porin torin vappuesitykseen, Taljan-kan 30-vuotiskonserttiin Savoy-teatterissa ja Helsingin flamencoviikolle kulttuuriareena Gloriassa.

"Seuraavana vuorossa oli Maria Kausen tanssima ja koreografioima tangos... Myönnettävä on, että Suomessa ei kukaan muu tanssi sellaisella voimalla ja hurjuudella."
(Letra 1-2005)

Eurooppa-päivä Eetunaukiolla

Jenni, Heidi ja Jaana Pori Folkissa

Janika

La Petenera Porin Teatterissa

Desencuentro

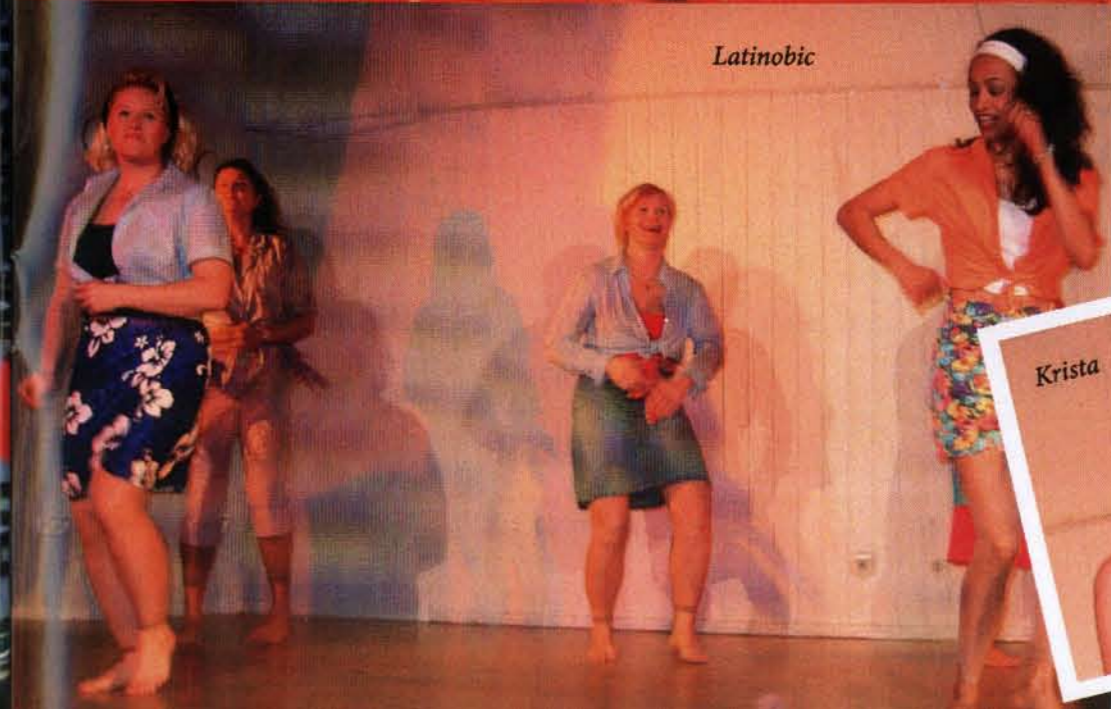
Jerezin Villamarta-teatterissa

Koulu järjesti opintomatkan Jerezin flamenco-festivaaleille, jonne suunnisti kahdeksan hengen joukko.

Alegrias

Latinobic

Kuvia joulujuhlasta Porin kauppaoppilaitoksella

Krista

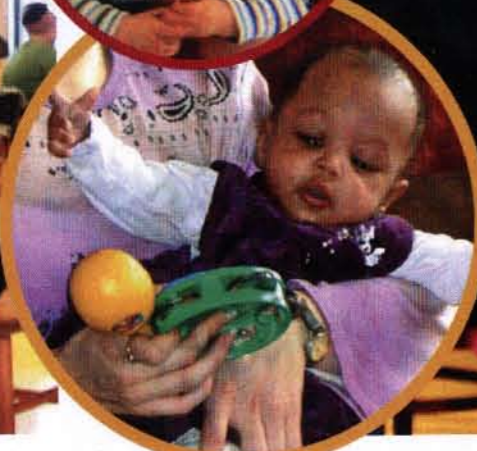

Marja

ORIN FLAMENCO-OPISTOSSA
KEVÄÄLLÄ 2006 OPISKELIVAT
SEURAAVAT RYHMÄT:

ATUFLAMENCON
ALKEISRYHMÄT

LAMENCO
MUSKARI

STATUFLAMENCON JATKORYHMÄT

II ASTEN RYHMÄ

III NUORTEN JATKO 1

N UORTEN JATKO 2

N UORTEN JATKO 4

N UORTEN JATKO 3

A IKUISTEN JATKO 2

FLAMENCON historiaa ja tyylejä

Flamenco on laulua, tanssia ja musiikkia Etelä-Espanjan Andalusiassa alueelta. Synnyinseudullaan flamencon arvostetuin osa on ns. "cante jondo", syvä laulu, flamencon syväisin muoto.

Flamencon syntyyn ovat vaikuttaneet Andalusiassa vuosisatoja eläneet eri kulttuurit: mm. juutalaiset, arabit ja mustalaiset. Flamencon primitiivikaudella sitä laulettiin ja tanssittiin lähinnä mustalaisten perheissä ja heidän juhlissaan.

Tärkeän sykäyksen flamencon kehitykselle antoi flamencokahviloiden (café cantantes) perustaminen 1800-luvun aikana. Tätä aikaa kutsutaan flamencon kultakaudeksi. Syntyi flamencotaiteilijoiden ammattikunta, ja flamenco herätti suurta huomiota myös ulkomaisten matkailijoiden piirissä.

Pikku hiljaa kahviloiden taso alkoi kuitenkin laskea, ja 1910-luvulla syntyi "flamenco-ooppera". Flamenco kaupallistui, ja esiintymispaikoiksi tulivat härkätaisteluareenat ja teatterit. Aidon flamencon pelätiin häviävän. Siksi joukko kulttuurihenkilöitä päätti järjestää ensimmäiset "Cante jondo"-kilpailut v. 1922 alkuperäisen flamencon säilyttämiseksi.

Kepeä flamenco kuitenkin jatkoi voittokulkuaan vielä muutaman vuosikymmenen ajan. Vasta 50-luvulla heräsi uudelleen kiinnostus alkuperäisen flamencon säilyttämiseen. Levytettiin ensimmäinen "Antología de flamenco", johon otettiin esittäjiksi vanhan tyylin flamencolaulajia. Córdobassa aloitettiin erittäin arvostetut flamencokilpailut, joista on tullut joka 3. vuosi järjestettävä perinne. Anselmo González kirjoitti kirjan "Flamencología", jossa selvitettiin flamencon juuria ja tyylejä, ja tämä antoi sysäyksen monille tuleville flamencon tutkijoille.

Flamencon nykyinen tilanne on hyvin rikas ja monimuotoinen. Se on elävää kansanperinnettä andalusialaisten keskuudessa ja sitä lauletaan ja tanssitaan

perhejuhlissa ja kaduilla "ferioissa". Flamencon esiintymispaikoiksi ovat muodostuneet "tablaos", flamencoklubit "peñas", flamencofestivaalit ja teatterit. Taidemuotona flamencossa ovat nyky-

"Cante jondo on syvä, syvämpi kaikkia kaivoja ja kaikkia meriä maailmassa, se on syvämpi sydäntä, josta se tällä hetkellä puhkeaa ja ääntä, joka sitä laulaa, koska se on lähes ääretön... Se on syntynyt ensimmäisestä valituksesta ja ensimmäisestä suudelmasta..."
(F. G. Lorca)

ään kaikki tyyli edustettuina "cante jondosta" erilaisiin flamencofuusiokokeiluihin. Flamenco yhdistetään mm. jazzin, rockin, salsan ja jopa sinfoniaorkesterin kanssa. Kitara on saanut rinnalleen muita instrumentteja, esim. cajón (laatikko), huilu ja viulu. Kuuluisat flamencotaiteilijat ovat tehneet flamenco tunnetuksi maailmalla, mm. kitaristilegenda Paco de Lucía, mestarillinen laulaja Camarón ja tanssijoista esim. Antonio Canales, Joaquín

Cortés ja Cristina Hoyos. 1980-luvulla tapahtui flamencon lopullinen läpimurto Espanjan rajojen yli Carlos Sauran flamencoelokuvien ansiosta (Carmen, Noiduttu rakkaus ja Veren häät). Nykyään flamenco harrastetaan lähes joka puolella maailmaa.

Flamencon tyyllilajeja, "palos"

Flamencossa on montakymmentä erilaista tyyllilajia. Parhaiten eri tyyliin pääsee sisälle kuuntelemalla paljon flamencolevyjä ja käymällä esityksissä mahdollisuuksien mukaan.

Tanssijan on hyvä tunnistaa ainakin seuraavat tyyli:

Soleá-alegrías-bulerías -soleá por bulerías

Näissä lauluissa ja tansseissa on flamencolle tyypillinen 12-jakoinen rytmi. Soleá (soledad=yksinäisyys) kuuluu flamencon syväisempään "cante jondo"-kategoriaan. Laulu ja tanssi ovat vaikeita ja onnistuvat pitkällisen kokemuksen ja harjoittelun tuloksena.

Alegrías (alegría=ilo) on flamencon iloisempaa ja vauhdikkaampaa puolta. Flamencon opiskelijan rytmikäs peruslaulu ja -tanssi.

Bulerías (bulería=hauskanpito, pilailu) on hauskin kaikista flamencotyyleistä. Tanssi perustuu lyhyisiin improvisaatiopätkiin ja kuuluu ehdottomana osana kaikkiin flamencoillanistujaisiin. Palmakilla (taputukset) on suuri osuus tässä tyyli-ssä. Niillä leikitellään rytmin eri aksenteilla sekä contratiempolla (takapotku).

Seguiriyas-martinete

Syvän laulun syvimpiä lauluja. Vaikea 5-jakoinen rytmi, jossa erikoiset aksentoinnit. Seguiriyas kumpuaa ulos sielun tuskasta, erittäin vaikuttava ja vaikea.

Martinete (martillo=vasara) viittaa sepän ammattiin. Vieläkin martineten säestyksenä usein käytetään vasaraa ja alasinta.

Tangos-tientos

Flamencon keskeisiä tyylejä, 4-jakoinen rytmi. Tangos on rytmikäs, juureva, hauska, ja tientos hidas, naisellinen, erittäin kaunis. Tanssijan perusohjelmistoa.

Rumba-guajiras-colombianas Cantes de ida y vuelta (menopaluu-matkan tyyli). Flamencon kevyempää puolta etelä-amerikkalaisine vaikutteineen.

Sevillanas-fandangos de Huelva

Helppoja, iloisia kansantansseja, 3-jakoinen rytmi.

Tietoa flamencosta:

Lindroos-Helariutta-Böök-Huotari-Niinimäki: **Flamenco** (Like kustannus) – suomenkielinen kirja flamencosta www.flamenco-world.com – tietoa flamencosta, esiintyjistä, festivaaleista, flamencokauppa josta voi tilata kaikkia mahdollisia flamencotarvikkeita, englanniksi ja espanjaksi

www.flamenco.fi
Helsingin Flamencoyhdistyksen sivut
www.tampereenflamencoyhdistys.fi
www.turunflamenco.fi
www.pohjoinenflamenco.fi
www.bailabaila.fi
www.blueflamenco.net
www.carmeninkenka.net
www.tampereflamenco.com
www.undostres.fi

Ja olla flamenco, se on jotakin.
Se on toisenlainen liha,
sielu, intohimot, nahka, vaistot
ja halut;
se on toisenlainen tapa nähdä
maailma, laajassa merkityksessään;
kohtalosta tietoisena,
musiikki selkäytimessä,
kahlitsematonta villeyttä,
iloa kyyneleet silmissä,
ja tuska, elämä ja rakkaus varjostamassa;
inhota rutiinia, kastroivaa järjestelmää;
hurmioitua laulusta, viinistä
ja suudelmista;
muuttaa elämä hienovireiseksi
mielijohteen
ja vapauden taiteenlajiksi,
olla hyväksymättä
keskinkertaisuuden kahletta,
panna kaikki yhden kortin varaan;
nautiskella, antaa itsensä,
tuntea olevansa olemassa; elää!
Sitä on flamenco.

Tomás Borrás
Suom. Outi Böök

Porin Flamenco-opiston
ensimmäinen 10-vuotistaival on takana.

Siihen mahtuu paljon työtä, iloa, juhlavia esityksiä, hikisiä treenejä.

Ja ennen kaikkea ihania ihmisiä, pieniä ja isoja. Haluan antaa lämpimän kiitoksen ja ison halauksen kaikille, jotka ovat olleet mukana näiden vuosien aikana. Mukaan mahtuu niin uteliaita kokeilijoita, flamencoon intohimoisesti rakastuneita, pikku-prinsessatyttöjä kuin upeita Señoras-leidejäkin. Koulu on vakiinnuttanut paikkansa porilaisessa kulttuuri- ja harrastuskentässä juuri innokkaiden oppilaidensa vuoksi. Sydämelliset kiitokset myös koulun opettajille sekä tietenkin myös lasten autokuskeina toimiville vanhemmille! Helenalle kiitokset tämän lehden tekemisestä.

Oli hienoa kerätä 10 vuoden aikana tapahtuneita asioita yksiin kansiin, ja upeat valokuvat puhuvat omaa kieltään. Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin. Siis -matkamme flamencon parissa jatkuu, ja toivottavasti edessämme on vielä monia monia ihania näytöksiä ja entistäkin hikisempiä harjoitustunteja!

¡Ole!

Maria

1996-2006
Porin Flamenco-opisto
10 vuotta!